

Saulėta, dieną 85°, naktį 70°.
Saulė teka 5:19, leidžiasi 8:29

Library of Congress
Periodical Division
Washington, D. C. 20540

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

The First and Greatest Lithuanian
NAUJIE
Published by The Lithuanian
1739 So. Halsted Street,
HAYMARKET
Over One Million Lithuanians

VOL. LV

Price 15c

Chicago, Ill. — Pirmadienis, liepos-July 1 d., 1974 m.

Kaina 15c

MARIA „ISABELITA“ PERON - PREZIDE

JAV RABINAMS RŪPI JAUNŲ ŽYDŲ NUTAUTĖJIMAS, MISRIOS VEDYBOS

MIAMI BEACH. — Amerikos ortodoksų žydų rabinų metiniam suvažiavimui Caribbean Hotel buvo pasakyta daug pesimistinių kalbų apie žydų tautos ateitį ne tik Amerikoje, bet ir visame pasaulyje. Rabinų Tarybos pirmininkas Fabian Schonfeld kaltino nihilizmo plitimą jaunų žydų tarpe. Žydų tyrinėjimais parodė, kad 53% Amerikos žydų neturi jokių ryšių su religinėmis institucijomis, o jaunimo tarpe nuosimatis esąs apie 60%. Dėl to daug jaunų žydų ieško naujų ideologijų, egzotiškų rytų tikėjimų, lengvai pasiduoda radikalioms kairiųjų doktrinoms, kalbėjo rabinas Schonfeld.

„Tradition“ žurnalų redaktorius, rabinas Wurzburger pareiškė, kad universitetuose studijuoją apie 90% žydų jaunimo, jie galvoja ir kalba kitaip, negu jų tėvai. Rabinas Grunblat iš Touro kolegijos New Yorke pabrėžė, kad gyvenimo stilius keičiasi, modernus stilius iškelia lytinę laisvę ir visišką laisvę nuo bet kokios disciplinos, todėl yra nelengva mokyti ir skiepyti jaunimą, kuris siūlo drausmingą ir disciplinuotą gyvenimą.

Rabinas Grossman iš Memphis nurodė, kad vedybos su kitių tikėjimų žmonėmis žydų tarpe siekia 33%. Tas grasina visai žydų tautai. Nutarta sudaryti komisiją, kuri studijuotų psichologinius ir socialinius faktorius, kurie stumia jaunus žydus į mišrias vedybas.

Izraelio vyriausias rytų apeigų rabinas Goren pasakė, kad Izraelio saugumui grėsia nepakankamas žmonių augimas. Jei Amerikos žydų tarpe per mažai esą gimimų ir žydų mažumai Amerikoje grėsia pavojus. Praėjo 80 metų nuo to laiko, kai Hitleris išžudė 6 mil. žydų. Per tą laiką žydų tauta dar neužpildė nacių padarytos tuštumos. Pasaulyje jau nebėra nei 15 milijonų žydų, pareiškė rabinas Schonfeld. Per paskutinę kartą Amerikoje žydų skaičius nepadidėjo ir liko apie 6 milijonus.

Fischeris atsisakė čempiono titulo

NICE. — Pasaulinis šachmatų čempionas Bobby Fischer atsisakė savo titulo, protestuodamas prieš Pasaulinės šachmatų Federacijos paskelbtas naujas lošimo taisykles. Federacija nustatė, kad ateityje lošimai dėl čempiono titulo vyks ne per 24 lošimus, „bet reikės 36 lošimų. Lygiųjų taisyklės, po pusę taško už lygybą, nebus skaičiuojami ir nugalėtojų bus tas, kas pirmas laimės 10 partijų.

Fischeriui tokie pakeitimai nepatiko ir jis pagrasino suorganizuoti pats naujas pirmenybes senomis taisyklėmis. Tuo tarpu jis atsisakė savo titulo.

Tarptautinė šachmatų Federacija 35 balsais prieš 17, 11 susilaikius, atmetė Fischerio reikalavimus ir davė jam tris mėnesius apsigalvoti ir priimti naujas taisykles. Naujos pirmenybės dėl čempiono vardo turi prasidėti 1975 m.

— Palermo (Italijos) laikraštis „Voce Nostra“ š. m. sausio 27 atspausdino ilgą straipsnį „Keistas Sovietų Sąjungos būdas suprasti sąžinės laisvę“. Cituodamas italų kalba „Ela-Press“, autorius plačiai aprašo tikybos, kunigų ir tikinčiųjų persekiojimą bei pasipriešinimą okup. Lietuvoje. (E)

IS VISO PASAULIO

ANNAPOLIS. — JAV karo laivyno operacijų viršininkas admirolas Elmo Zumwalt perdavė šias pareigas admirolui James Holloway. Paskutinėje savo kalboje Zumwaltas įspėjo, kad Amerikoje laikinai perleido tarptautinių vandenų dominavimą Sovietų Sąjungai ir ragino atsiimti turėtą poziciją, ko reikalauja Amerikos išlikimas.

DUBLINAS. — Sen. Kennedy 12 metų sūnus, kuriam lapkričio mėn. buvo nupiauta dešinė koja, buvo paguldytas į Dublino ligoninę, nes jis susirgo nuo kasdien imamų vaistų, kurie turi padėti užkirsti kelią jo kojoje turėtam vėžiui. Tėvas sen. Kennedy ir kiti šeimos nariai šiandien turi atskristi į Airiją atstogoti.

KAIRAS. — Astuoni teroristai, kuriuos Sudanas nutiesė 7 metams ir išsiuntė į Egiptą, yra laikomi Kairo kalėjime. Korespondentams nepavyko patirti, kokiomis sąlygomis jie ten gyvena ir kiek ilgai bus.

DACCA. — Apie 3,000 bengalų demonstravo prieš Pakistano premjerą Bhutto, kai jis padėjo vainiką prie paminklo žuvusiems bengalams, nužudytiems Pakistano kariuomenės 1971 m. sukilime.

MANILA. — Filipinų prezidentas Marcos pasirašė amnestiją sukilėliams musulmonams, jei jie padės ginklus ir nebekovos prieš Filipinų valdžią. Prezidentas paskyrė daug musulmonų į įvairias valstybės tarnybas.

LONDONAS. — Britanijos parlamentas vėl atmetė vyriausybės pasiūlytą mokesčių pakėlimą. Darbiečių vyriausybė pralaimėjo 298-289. Jau ne pirmas atvejis, kada opozicija gauna daugiau balsų. Darbiečių partija planuoja naujo parlamento rinkimus, nes dabartinėje padėtyje krašto valdymas neįmanomas.

Palestiniečiai žudo vieną kitus

BEIRUTAS. — Libane kilo kovos tarp dviejų palestiniečių grupių Palestinos Liaudies Generalinės komandos ir Liaudies Demokratinio fronto. Patikimų šaltinių žiniomis, tose broližiškose kovose žuvo apie 20 palestiniečių ir tiek pat sunkiai sužeistų gydomi ligoninėse. Vyriausias palestiniečių vadas Yasir Arafat iš Sirijos atsiuntė griežtą įsakymą baigti kovas ir skelbti paliaubas.

Libijos premjeras Takieddin Solh nuvyko į Siriją pasitarti dėl bendros linijos prieš Izraelio baudžiamuosius puolimus Libane. Palestiniečių kovose žuvo Libano buvęs policijos kapitonas, pensininkas. Kiti žuvusieji buvo palestiniečiai.

NIXONAI PRIE JUODOSIOS JŪROS

JALTA. — Prezidentas Nixonas ir sovietų komunistų partijos vadas Brežnevas iš Maskvos sovietų lėktuvu atskrido į Jaltą, nors Amerikos spaudai aiškinama, kad tai ne Jalta, bet Oreanda, ant Juodosios jūros kranto stovi Kremliaus vadų vilos. Korespondentų pasakymu, Oreandą galima laikyti Jaltos priemiesčiu. Jalta Amerikoje turi blogą vardą, nes čia buvo išspręstas Rytų Europos likimas II-jo Pasaulinio karo metu. Aukštųjų svečių Simferopolio aerodrome laukė apie 20,000 žmonių ir automobilį pakely sveikino daug draugiškesni žmonių būreliai, negu Maskvoje.

Oreandoje bus tęsiamos derybos dėl raketinių ginklų apribojimo. Maskvoje buvo paskelbta, kad susitarta dėl Amerikos — Sovietų Sąjungos prekybos. Numatyta įgyvendinti 1972 metų susitarimą ir Nixonas pakartojo savo pasiūlymą suteikti Sovietų Sąjungai favoritinės valstybės privilegijas prekyboje.

Korespondentams paklausus konferencijoje, ar prekyba bus rėsiama su žydų emigracijos iš Sovietų Sąjungos palengvinimu Leonidas Zamiatinas suėmė atšovą, kad tas klausimas nieko bendro neturi su prekyba. Ar jūs sutiktumėt surišti Amerikos prekybą su Amerikos rasiniais klausimais, paklausė Zamiatinas.

1972 metų prekybos sutartį užbloko senatas, norėdamas iškovoti sovietų piliečiams lengvesnę emigracijos sąlygas. Senato dauguma nesutiko suteikti sovietams prekybos lengvatų, kol tie varžė emigraciją, praktiškai — žydų išvažiavimą į Izraelį.

Nixonai gyvena ant aukšto Juodosios jūros kranto atskiroje viloje. Šalia stovi Brežnevo vila.

BALTIMORE. — Teisingumo departamentas nutraukė bylą ir federalinius kaltinimus prieš Arthur Bremer, kuris peršovė Alabamos gubernatorių George Wallace. Bremeris buvo jau nutiestas 53 metams kalėjimo Marylando valstijos teisme. Federaliniai prokurorai nutarė kito teismo jam neberuoti.

BOGOTA. — Kolumbijoje praėjusią savaitę žemės, slinkdamos nuo kalnų, užgriovė tarpekli. Daug darbininkų dirbo toje vietovėje, valydami kelią, o iš abiejų pusių stovėjo keli autobusai, laukdami, kol kelias bus atkastas. Staiga naujas žemės slinkimas palaidojo darbininkus ir autobusus. Žuvo apie 200 žmonių.

Bernard Barker (kairėje) ir Eugenio Martinez (dešinėje) žygiuoja kartu su savo advokatu Daniel Schultz į teismo salę. Jie kaltinami išlaužimu į Daniel Ellsberg, psichiatro kabinetą. Jų gynėjai aiškina, kad jie dūžė aukščiau įsakytą uždavinį valstybės saugumo tikslais.

Etiopiją valdo kariuomenė

ADDIS ABABA. — Etiopijos kariuomenės daliniai vasario mėn. buvo užėmė kelis mažesnius valstybės miestus, tačiau praėjusį savaitgalį paėmė kontrolę pačioje sostinėje Addis Ababoje. Tarptautinis aerodromas uždarytas ir gatvėse patulioja kareiviai. Dar neaišku, kas sukilimui vadovauja ir koks jo tikslas. Kariuomenės užimtos radijo stoties skelbia pareiškimus, kuriuose prisiikiama lojalumas imperatoriui, tačiau reikalaujama nubausti nesąžiningus vyriausybės narius.

Kariuomenei padeda Etiopijos policija. Sukilimo tikslas esąs užbaigti vasario mėnesį pradėtą „judėjimą“.

JERUZALĖ. — Izraelio premjeras Rabinas pareiškė, kad Izraelis tės be pertraukos karą prieš palestiniečių terorą.

Naujasis Portugalijos užsienio reikalų ministras Mario Soares, socialistas, bando užmegsti diplomatinius ryšius su visomis komunistinėmis vyriausybėmis, kurios senosios Portugalijos vyriausybės nepripažino.

Politrukas pasigedo ateistinės dvasios

Ateistiniai misionieriai spaudžiami brautis į šeimas, kurių vaikai nesidomi, nepersiima ateizmo „mokslu“, ir, tuo labiau, mokyklos nepriklauso ateistų klubams.

Apie tuos dalykus ilgoką straipsnį idėjo savo korespondentui V. Mockevičiaus apžvalginiame straipsnyje Tarybinis Mokytojas š. m. gegužės 15 d. laidoje. Korespondentas, apvažinėjęs Urmėrgės rajono ketelį mokyklų (Deltuvos, Tautienų, Seinu, Laičių ir kt.), labai domėjosi ateistinio auklėjimo pažangumu, rado jį toli gražu nepatenkinamą, net ir po to, kai sovietinės švietimo ministerijos nutarime buvo pasakyta, „kad pedagogų kolektyvai atliko nemažą darbą, formuodami moksleivių materialistinę pasaulėžiūrą, mokslinį gamtos reiškinį ir visuomenės raidos dėsningumo supratimą. Tačiau šiame svarbiame auklėjimo bare“, rašo toliau Mockevičius, „neišvengta ne trūkumų mokyklose nebuvo apgalvotos vieningos ateistinio auklėjimo sistemos, nepakankamai dirba individualiai su religinių šeimų įtakoje esančiais mokiniais; tikrinami pamokas, mokyklų vadovai giliau neanalizavo atskirų dalykų poveikio mokinių mokslinei materialistinei pasaulėžiūrai formuoti; užklasinėje veikloje stokojo pačių mokinių iniciatyvos ir saviveiksmiškumo“.

Toliau korespondentas pasigenda didesnės kontrolės, kuri darytų spaudimą dėl per silpno mokinių auklėjimo ateistinėje dvasioje. (E)

Italų vyriausybė prašo pasiaukoti

ROMA. — Italijos premjeras Rumor paskelbė parlamente vyriausybės planą Italijai iš finansinės krizės gelbėti. Planas reikalauja didelio pasiaukojimo iš visų italų. Mokesčiai bus padidinti 5 milijonais dolerių per metus, po \$100 kiekvienam italui.

Darbo unijų vadai paskelbė, kad jie prisitvirtins „pasiaukojimams“, jei vėl lygiai „pasiaukotų“. Darbininkai tvirtina, kad valdžia laukia pasiaukojimo tik iš darbininkų, o didžturčius glos-tos ir proteguoja.

Šalia žemės ūkio darbininkų

PERONO ŽMONA, VYRUI TAPO ARGENTINOS PR

BUENOS AIRES. — Argentinos prezidentas 17 d. susirgo, kas tuo metu buvo vadinama, skirė kvėpavimo takų uždegimu. Penktadienį blogėjo, kad iš Europos staiga sugrįžo jo žmona dvi savaites su oficialiais vizitais. Ji vėl dienas anksčiau. Spauda tuoj pastebėjo, kad dromą susirinko visos ministerijų kabinetų menės rūšių vadai.

Sacharovo badas už žmogaus teises

MASKVA. — žinomas kovotojas už žmogaus teises Sovietų Sąjungoje mokslininkas Andrejus Sacharovas paskelbė bado streiką, reikalaujamas, kad valdžia paleistų iš kalėjimo 81 metų Vladimirą Bukovskį, kuris 1972 m. buvo nubaustas 12 metų kalėjimo už atidengimą, kad sovietų bepročių ligoninėse yra kankinami politiniai kaliniai. Sacharovo butą aplankė užsienio korespondentai, jų tarpe du iš Baltųjų Rūmų, atvykę kartu su prezidentu Nixonu. Pas Sacharovus jie sutiko ir Bukovskio motiną Niną Bukovską. Ši papasakojo, kad jos sūnus iš Sibiro darbo stovyklos buvo perkeltas į Vladimirą kalėjimą, apie 100 mylių į šiaurės rytus nuo Maskvos. Ji bandė sūnų apankyti, tačiau negavo leidimo. Ji parašiusi laišką prezidentui Nixonui ir prašiusi užtarti jos sūnų Kremliuje.

Sacharovas, išblykęs, ir sumenkęs, pareiškė korespondentams, kad jo streikas siekia paremti jo anksčiau paskelbtą atvirą laišką Nixonui ir Brežneviui, prašant jų atkreipti dėmesį į žmogaus teises.

Sovietų valdžia painformavo žinomą mokslininką žydą dr. Benjamina Levičą, kad jis galės išvažiuoti iš Sovietų Sąjungos 1975 metų gale. Du jo sūnus Aleksandras ir Jevgenijus galės išvažiuoti šių metų pabaigoje. Tėvas Levičas yra sovietų Mokslo Akademijos narys.

Naujoji moralė

„Vadinamasis dekalogas (10 Dievo įsakymų), kurių straipsnio autorius neskelbia (Red.)“ ir moralinis komunizmo statytojų kodeksas nesuderinami nei kilmės supratimu, nei turiniu, nei paskirtimi“, rašo J. Stankaitis, Vilniaus Valstybinio Pedagoginio Instituto filosofijos katedros vyr. dėstytojas. (Valstiečių Laikraštis, 1974.IV.30).

Komunizmas į savo moralinį kodeksą įtraukęs „bendražmoniškios moralės normas, kurias sukūrė patys žmonės visuomeninės gamybinės veiklos procese per tūkstančius metų“.

Tačiau tame ilgame procese atsiradusi privatinė nuosavybė ir klasių kova. Todėl religinės moralės dėsni — atlaidumas ir „Mylėk kiekvieną žmogų taip, kaip save“ — esą visai priešingi teigiamai komunistinei, išplaukiančiai iš bendražmoniškumo, moralei. (E)

sustreikavo metalo pramonės darbininkai, spaustuvų ir aerodromų tarnautojai.

Premjeras Rumor pažadėjo parlamente, kad nauja našta gyventojams bus padalinta teisingai, lygiai ir palies vienodai visus gyventojų sluoksnius.

šeštadien-
ria Estela (prisaikdinti nos prezide paskelbė, ronas turėj Nors neske rūmų šalt laikomas d ir labai kri Peronas, jau yra tu atakas. Pr didatuoti į pasidavė n jų apžiūrėj nusprendė, stiprus pas Peronas ka vo daug ja mėjo rinl balsų.

Nauja f per radiją paimą šią prezidento rono specis gė savo k tos solidar paskelbė, netas palie Tuojo po kalbos gali bo' Federas savo para nei. Visų menės gi siuntinėjo nės, dali paramą ir konstitucij mo organi narių, irg ne param: 43 metų.

Argentir pažista ne ji populia „Isabelita“ žmona „E puliari ir Argentinie Indij gal dh, Ceilo ranaike. Golda Mei tina negal dentės.

Jos par nes komu ganizacijos rono glau riais ir de

Bel Flaman ternatief“ gužes nur tikybos Sąjungoje Komunist Sovietai p sažinės la Pati Sovi didėjanti Sov. Sąju Sąjungoje tantų, žy talikų.

Katalik daugiausi vai ir LK

BIRŽELIS FLORIDOJE

Ar taip ir visur?

Pensininkams besikindant iš kottis geresnių vietų savo saulėlydžiui uždelsti, Juno Beach vietovėje jau susibūrė arti kapos mūšiškių. Šios vietovės pionierai ponai Tomkai, gerai, apskaičiuotai ir sėkmingai įsitvirtinę, priragino ir kitus čia spiestis.

Mes prof. K. Pakšto balso neįsirdom — kompaktiniai ne tik n susibūrė, priešingai išsibars — kiek tik įmanoma plačiau — salomis. Kaip dideli individualistai ir organizuojamės vis į mažesnius ratelius. Taip ir iš Lake Worth klubo nubiro Juno Beach klubas. Pastarasis pradėjai rodė didelį judrumą. Va, ne taip senai paruošė iškilėsių pėbūvį inžinierių suvažiavimo progą. Gražiai atšventė ir Vasario 16. Pirmieji (birželio 1 d.) minėjo ir Birželio skaudžiuosius įvykius. Susirinkimo salę į pamaldas susirinko apie 50 klubo narių ir svečių. Čia pat, po mišų, kurias atnašavo vietoj gyvenantis kun. Albinas Bielskus, buvo pranešta minėjimo programa.

Solistė J. Kristolaitė-Daugelienė pagiedojo JAV ir Lietuvos himnus. Taipgi iškiliai padeklamavo kelis eilėraščius. Poenos Zotovienės anukė padėjo žalumyną vainiką žuvusiems už laisvę ir įvairiai okupanto nukankintiems pagerbti.

Atvykęs Miami Altos skyriaus pirm. V. Semaška stipriai išmąs-

tyta paskaita privedė prie pagrindinės minties, kad tik organizuotai galime ir turime veikti į amerikine visuomenę visais galimais būdais. Ypač per didžiąją spaudą ir laisvais lenkti mūsų naudai vietinius kongresmanus ir senatorius. Taipgi paramos ieškoti intelektualuose.

Klubo susirinkimas priėmė rezoliuciją prez. Nixonui, kad nuvykęs pas Brežnevą dėtų pastangas išlaivinti Simą Kudirką.

Minėjimas, kurį pravedė klubo pirm. J. Daugėla, praėjo susirinkusių giliame susikaupime.

★

Miami minėjimą suruošė klubo patalpose Altos skyriaus birželio 9 d. Skyriaus garbės pirm. Al. Kaulakis trumpa įžanga atidarė minėjimą 3 val. p. p. p. kviesdamas programą praveisti A. Staugvilaitę.

Kun. Dr. Razutis giliai prasminga malda priminė nukankintuosius laisvės kovotojus. Vėteranė solistė A. Dambrauskaitė, akompanuojant G. Grigaliūnui, pagiedojo JAV ir Lietuvos himnus.

V. Semaška, kaip ir Juno Beach, savo kalboje pabrėžė mūsų susiklausymo svarbą ieškant draugų amerikine visuomenėje, neatlaikydami kreipiantis, ar reikalui iškilus ir prieš įtakingesnius atsikertant, laisvais angliškioje spaudoje. J. Jaukienė

perskaitė Altos paruoštą rezoliuciją prez. Nixonui dėl S. Kudirkos išlaisvinimo.

K. Kodatienė savo eilėraščiu jautriai priminė nukankintuosius ir už laisvę žuvusius. Sol. A. Dambrauskaitė, akomp. G. Grigaliūnui, su tikrų atjaunėjimu, padainavo kelias dainas, o plojimai nesiliaujant ir dar turėjo porą pridėti.

Nežiūrint, kad minėjimą buvo atvykęs ir iš tolimesnių apylinkių (iš Juno Beach ir Lake Worth) klubų pirmininkai su žmonomis ir vaikais, visomis valdymais dalyvių buvo tik apie 80. Tiesa, minėjimo metu dar arti 20 asmenų — tie klube neramumais keliantieji ir paneigiantieji bet kurią lietuvišką veiklą ar kultūrinį pasireiškimą — bare darbavosi "klubo gerovei" gurkšnodami haibolus.

Birželio 14 d. minėjimas įvyko St. Petersburg. Pravedė vietinio klubo valdyba savo patalpose.

Pirmiausia pirm. Jurgėla pasveikino esančius susirinkime tėvus (pauolė tėvų diena) ir pasidžiaugė gausiu dalyvių skaičiumi (bent 220). Paskelbė ir projektus klubo patalpoms praplešti, nes žiemos metu salė darosi jau perankšta.

Baisiojo Birželio minėjimą P. Jurgėla pradėjo atsistojimu pagerbiant nukankintus, Sibire mirusius ir žuvusius kovose dėl laisvės. Prisiminti ir apibudinti liūdnus birželio įvykius pakvietė p. Prekerį, kuris sentimentaliu ir poezijos gabalais perpintoje kalboje veikė į klausytojų jausmus. Kalbėtojas per du atvejus įterpė savo kalbą Lindą (11 m.) ir Rūtą (14 metų) Jurgėlaitės padeklamuoti eilėraščius. Abi tikrai gerai tai atliko gražia lietuviška tarsena ir su pilnu įsijautimu į eilėraščių turinys. Susirinkusiems buvo tikrai džiugi dovana (Priešingybė trejetai aštuoniolikmečių vyrų, kurie net paskaitos gėisėsejo išklausti — "iškilmingai" išgygiavo iš salės), tai p. Prekerio kalbos galutinė išvada pati prasmingiausia: kviečiant St. Petersburgo lietuvių prie vieningos veiklos — nesiskaldant, nes veikėjų jėgos ir be to jau yra beįsenkančios.

Meninėje programos dalyje buvo pristatytos V. Bražėnas, žinomas kaip gausiai rašantis lietuviškoje ir anglų kalba spaudoje. Žurnalistas ir iškilus konservatyvus kalbėtojas, maloniai nustebino gražiai solo padainuotomis pora dainelių.

Galop scenon išsiriškio muziko Alberto Mateikos vadovaujamas choras. (Šiuo vasaros metu tik 21: 9 vyrai ir 12 moterų, kurių net 7 tautiniai rubais). Dirig. A. Mateika, R. Kalantos šaulių burio pirmininkas ir šiaip stipriai besireiškęs visuomeninėje veikloje, gali didžiulius savo choro pasiekimus, nes dainininkų amžiaus vidurkis, jei ne so-draus boso Karnius ir ponios Karnienė ir Jurgėlienė, būtų daug toliau už pensijos ribų. Choras, padainavęs keletą dainų ir paskaitintas užtarnautų katučių, minėjimą užbaigė JAV ir Lietuvos himnais.

Trijuose birželinio minėjimuose dalyvavus ir pakrikai prisiminus, tenka susimąstyti: ar

Naftos inžinierius Harry Harris tikrina sutrintos uolienos pavyzdžius. Uolienos gabalukai ir dulės šildomi, kad iš jų išeitų nafta.

JONINĖS LIETUVIO SODYBOJE

Sekant lietuvišką paprotį šv. Jono išvakarėse iškilmingai palydėti saulės posūkį į žiemius, birželio 23 d. Sodybos sodelyje tapo gyvai atvaizduotos protėvių Joninės. Tačiau, dėl laiko ir vietos skirtingų aplinkybių — be liepsnojantio laužo ir be paparčio žiedo vidurnaktį. Laužą imitavo raudonas žibūrys ant paaukštinto prie kryžiaus, ižiebtas vaidilos.

Pradžioje dr. Adomavičius pasidžiaugė gausiu būriu dalyvių, savo atsilankymu remiančių Sodybą bei rengių pastangas. — Be jūsų, mieli broliai ir seserys, šio jaukaus kambario neturėtume — pasakė jis ir kvietė kas gali savo talentais pajavinti šį pobūvį daina, deklamacija ar ir pasakojimu.

Pakviestas vakarui vadovauti Alfars Brinka pasirodė Lietuviškos vaidilos vaidmenyje, pasisakydamas, jog keliauja per pasaulį, skeldamas lietuvių meilę savo tėvų žemei; meilę kuri dingti negali.

Sodybos įnamė Agota Šlicienė atnešė vaidilaid raudoną rožę, kurią jis prisegė dr. Jonui Adomavičiui, sveikindamas vardinę progą kaip nenuilstantį darbininką savajai tautai, jos kultūrai ir sveikatai. Čia pat padeklamavo patriotinę Maironio poeziją. Atsisveikindamas vaidila prašė visų gyventi meile, dirbti vienin-gai. Pats gi pasižadėjo keliaudamas per pasaulį skelbti, kad lietuvių nėra nugalimi ir kad Lietuva bus laisva.

tikrai nuosirdžiai visą tai minime, o svarbiausia — ar tinkamai įsijaučiame, ar mokinamės iš patirtų tautos skaudžių įvykių ir ar rikiuojame savo veiklos gaires jų veikiami? Ar pagy-giamie įvykių nemačiusiems perduoti jų baisumą ir ar gerai bei akivaizdžiai beprisimename ir mes patys juos pergyvenę! Jei senosios kartos lietuvių minėjimo metu, kaip Miami, gretimam kambary bare sėdi, ar kaip St. Peterburge, čia pat salę visiems matant ir girdint kortas lošia, o puikūs jaunuoliai iš salės iš-žygiuoja, tai kur nors yra netvarka! Jei veiklą skiedžiame į mažus vietus, nežūrime lietuviškų tikslų rėmimo, dažnus minėjimus sujaukiame netiks-liais aukų krypčiai įgeidžiais, ar tas mus jungia? Taigi, ar su-prantama mums laiko ir erdvės sąlygų patiektus skaudžius ban-dymus, kad reikia suglausti vi-sas jėgas vieningai ir išmąsty-tai veikti prieš priešą, o ne sa-vitarpije kelti erzėjus ar net kovas!

Čia minimos negerovės yra tik nuotrupos bendrų visos išeivijos — rezistencijos negerovių — at-sinėstos iš didžiųjų centrų. Ten sakytos nuotrupos yra išaugusios į bendrą didelę žaidą, ku-rią reikia skubiai gylyti, kad iš-eivijos veiklos kūnas neušigan-gremuotų.

Daugiausia mūsų veiklą sun-kina mūsų pačių savanaudišku-mas pasireiškęs saviemeile: "jei ne mano, tai kokie čia pa-siekimai"! Ar tai ne tikras džiaugsmas mūsų didžiajam priešui?!

Petras Šilas

Tokį mes turime dr. Joną Adomavičių. Gerbdamas už nuopelnus įsteigus šią Lietuvos Sodybą, kun. A. Trakis pasveikino jį vardo dieną su geriausiais lin-kejimais.

Dr. Adomavičius kukliai dė-kodamas, pasakė, jog ne jam vienam priklauso ši garbė, bet ir daugiau nusipelnusių Jonų ir kitų dirbtų čia, nes vienam būtų sunku viską atlikti.

Vėliau visi sodė buvusieji, Anelei Kirvaitytei vedant, su-giedojo dr. Adomavičiui Ilgiau-siu Metu!... Taip pat visu bū-riu buvo sugiedotas ir Lietuvos himnas.

Negalima praleisti nepri-minus netikėtą nemalonų įvykį. Vienas pagyvenusių amžiaus vyras svečių tarpe staiga nete-ko žado. Suteikus greitą pagal-bą, netrukus atsipeikėjo. Bet paties sutikimu buvo nuvežtas į ligoninę savo daktaro žinion. Šis liūdnas įvykis suirutės ne-inesė.

Joninės baigėsi vaišėmis ir iš mikrofono sklindančia marš-bei ir jos puoselėtojams, lygiai dr. Jonui Adomavičiui.

Jonė Bružienė sudainavo lakštingalos dainą ir dar vieną — kitą. Anelė Kirvaitytė pa-dainavo liet. liaudies dainelę apie šventą Joną. Ir kaftu su Alfa Brinka perteikė eiliuotą liaudies legendą šv. Jono gar-bio neturūtume — pasakė jis.

Tėviškos parapijos klebonas kun. Ansas Trakis, lydimas žmonos, šiltu žadžiū pasveiki-no Sodybos gyventojus ir sve-čius. — Ši diena, — tarė jis, — mums yra ypatinga. Pagal įsi-gyvenusių paprotį, ją lietuvių atšvėsdavo degindami laužus, kas reiškia, jog lietuvių nori šviesos. — Jono vardas mums reikšmingas, kaip paeinas nuo hebraiško Johan (ne vokiško), tai reiškia Dievo malonė. To-kia malonė čia lietuvių tarpe mums šviečia gėriu ir meile.

NAUJENOS BOLSEVIKAMS YRA RAKSTIS JŲ AKYSE

su auru, akis atspausdinta ir galima gauti knygy rintoje

CHICAGOS LIETUVIŲ ISTORIJA

Aleks. Ambrose knyga aprašanti paskutinį 90 (1889-1956) metų Chicago lietuvių gyvenimą ir jų atliktus darbus. 664 psl. Kaina \$8.00. Išeidė Amerikos Lietuvių Istorijos Draugija.

Knygoje aprašyta pirmas Chicago atvaizdas lietuvių, pirmos lietuvių kolonijos, jų suorganizuotos šalpos draugijos, statytos bažnyčios, įsteigti laikraščiai, kurių viso buvo 121, 41 teatro draugja, 48 pasaulietiški choralai, 9 bažnytiniai ir 314 veiksmių žmonių biografijos. Duoti dokumentuoti katalikiški, socialistiniai, laisvamaniski ir kitų organizacijų atlikti darbai, įsteigtos mokyklos, skaityklos, ban-ka ir kt.

Normuotai šią knygą įsigyti prašomi parašyti čekį arba Money Order.

AMERIKOS LIETUVIŲ ISTORIJS DRAUGIJOS

vardu, ir pasiųsti:

1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608

DEDE SĖRNO GYVENIMO BRUOŽAI

KA GERIAUSIA DOVANA

Įvykioje Amerikos lietuvių Juozo Adomaičio Dėdė Sėrna as-soniškai pažymu, skaito jo straipsnius, knygas ir klausia jo paskaitų. Dėdė, jei gali paskaitų gražiai surašyti Dėdė Sėrno gyvenimą, jeims bus įdomu prisiminti senus laikus ir paskaityti gražų istorijų. Nauji atvykę lietuvių gale žiemos ar vasaros pasisakymams nu-pirkti Antano Ruko parasytą Vienišo Žmogaus Gyvenimą — Dėdės Sėrno gyvenimo bruožus. Jie pradžius kreivieną, kas ji atsimena ir pažinojo, o naujiesiems ateiviams, jaunimui, rašytojo Antano Sėrno tenkas, vaizdus, gražia literatūrine forma pasekojimas duos progos susipažinti su mūsų pirmųjų išeivių šviesuoliu gyvenimu ir su kita adeologine veikla.

Antanas Rūkas, VIENISO ŽMOGAUS GYVENIMAS, Juozo Adomaičio Sėrno gyvenimo bruožai, išleido Amerikos Lietuvių Istori-jos Draugija, Chicago, 1962 m. 206 psl., kaina 2 dol.

NAUJENŲ ADMINISTRACIJA

RIMTA KNYGA — GERIAUSIA DOVANA

Naujienose galima gauti puikių knygų, kurios papuoš bet kokią knygų spintą ar lentyną.

- K. Bielinis, PENKTIEJI METAI, gražiai įrišta, 592 psl. \$6.00
- K. Bielinis, DIENOJANT, gražiai įrišta, 464 psl. \$6.00
- Prof. Vac. Biržiška, ALEKSANDRYNAS, I tomas, gražiai įrišta, 431 psl. \$7.50
- Prof. Vac. Biržiška, SENJŲ LIETUVIŠKŲ KNYGŲ ISTORIJA, I dalis, 208 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00; II dalis, 225 psl., įrišta — \$3.00, minkštai viršelis — \$2.00
- Dr. K. Grinius, ATSIMINIMAI IR MINTYS, I tomas, 300 p. \$2.00
- Prof. S. Kairys, LIETUVA BUDO, gražiai įrišta, 416 psl. \$5.50
- Kipras Bielinis, GANA TO JUNGO, 492 psl., minkštai viršelis, \$5.00
- Juozas Liūdžiū, RAŠTAI, 250 psl. \$3.00
- P. Liūdžiūviene, ATSIMINIMAI APIE JUOŽA LIUDŽIŲ, 88 psl. \$1.00
- Janina Narūnė, TRYS IR VIENA, jaunystės atsiminimai, 170 psl. \$3.00
- M. Gudelis, POVLAS MILERIS, biografijos bruožai 232 puslapiai \$3.00

NAUJENOS,

1739 S. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. — Tel. HA 1-6100

Lietuviams reikalinga literatura

Atkviestas lietuvis, kuriam rūpi gimtinio krašto laisvė ir lietuvių gerbuvys, privalo susipažinti su žemiau išvardintomis knygomis. Čia summetas knygas galima užsisakyti Naujienose.

Juozas Kapadinskis, SIAUBINGOS DIENOS. Atsiminimai apie lietuvių Lietuva, bėgimą nuo bolševikų ir gyvenimą tremtinių stovyklose vokiečių. 273 psl., kietais drobes viršelis kaina 4 dol.

J. Audenas, PASKUTINIS POSEDIS. Minučių tikslumu aprašyta paskutinės nepriklausomos Lietuvos dienos ir valandos, kuriose yra išsakyti nesikeičiantys komunistinio klaidingumas paverčiant tautas ir asmenis. 270 psl. \$4.00.

ČIKAGIETIS ĮSPUDŽIAI KOMUNISTŲ PAVERGTŲ LIETUVŲ. Autore buvo Vilnija, Trakuose, Druskininkuose, Kaune, Naudakiuose, Klaipėdoje ir Palangoje. Vaizdus aprašymai, ką ji ten matė, kokias kalbas girdėjo ir ką jai žmonės pasakė. 95 psl. \$1.50. Yra taip pat išversta į anglų kalbą.

D. Koraitis, MAGISKUOJU KILIMU Į VILNIŲ. Kelionės į Lietuvą įspūdžiai iliustruota foto nuotraukomis. 331 psl. \$3.00.

D. Koraitis, KELIONĖ Į ANAPUS GELEŽINIS UŽDANGOS. Au-toriaus pastatoma neapgauna mitais ir agitpropo propaganda bei užmaskuoti. Abi knygos parašytos lengvu, gražiu stiliumi.

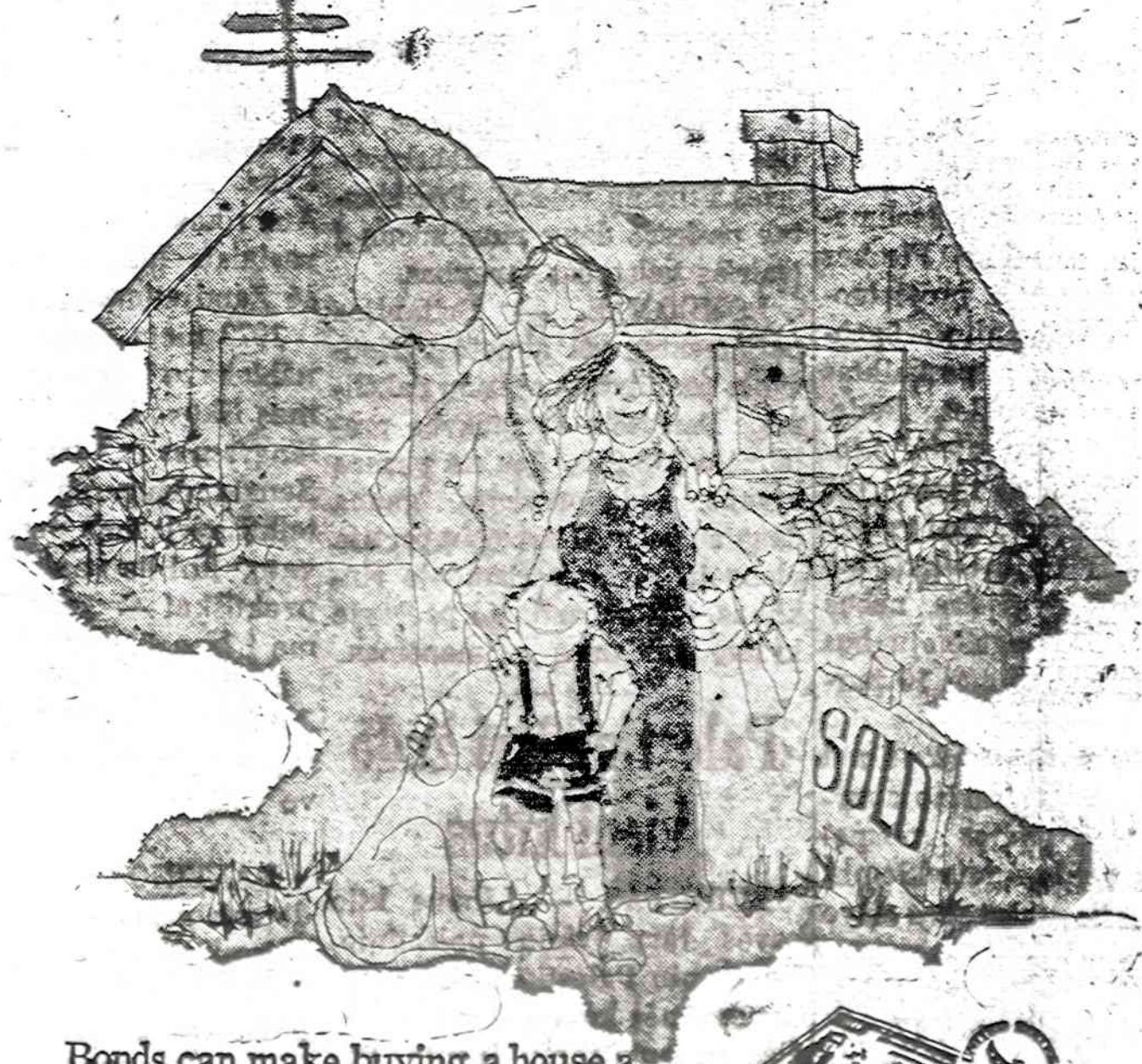
Vincas Zemaitis, LIETUVIŲ ETNINIŲ SIENŲ KLAUSIMAI. 3 istoriniai žemėlapiai. 106 psl. Kaina \$2.00.

Vincas Zemaitis, LIUBLINO UNIJS SUKAKTIES PARASTĖJĖ. 84 psl. Kaina \$1.50.

Šie ir kiti leidiniai yra gaunami

NAUJIESE, 1739 So. HALSTED ST., CHICAGO, ILL. 60608
Išsilaikanti darbo vasaradomis arba užsąskaitą paku ir pridedant čekį ar pinigine perlaide

Bonds
are for saving up
for a down payment
on a house.

Bonds can make buying a house a lot easier. Just sign up for the Payroll Savings Plan where you work. Every payday, an amount you specify is automatically set aside from your check and used to buy U.S. Savings Bonds. Before you know it, you'll have a nest egg big enough to buy a little nest of your own. U.S. Savings Bonds. A good blueprint for a house of your own.

Take
stock
in America
Buy U.S. Savings Bonds

NAUJENOS
1739 So. Halsted Street Chicago, Ill. 60608

LIETUVIŲ SKRIDIMAI PER ATLANTĄ

Lietuviai lakūnai - Steponas Darius ir Stasys Girėnas 1933 metais laimingai perskrido Atlantą, bet žuvo Vokietijoje, Solдино miškelyje.

Vėliau Atlantą perskrido lakūnas Feliksas Vaitkus, bet ir jis, Lietuvos nepasiekęs buvo priverstas nusileisti Airijos pakraščiuose.

Apie tuos skridimus to meto lietuviškoji spauda, rėmusi skridimus, labai plačiai rašė. Prieš skridimus pasisakiusioji taip pat turi gana plačios informacijos su patarimais nepriartinti tokiems skridimams. Tai esąs bereikalingas pinigų eikvojimas. Tuometinėje Amerikoje lietuvių spaudoje buvo paskleista labai daug ir netikslios informacijos.

Mūsų laikų tinginiai, nesirūpę patikrinti skridimų organizavimo eigos, dažniausiai vadovaujasi tūlo P. Jurgėlos parašyta knyguje, kurioje ne tik lakūnai, bet ir visos skridimas vaizduojamas visai kitoje šviesoje, negu iš tikrųjų buvo. Dabar aviacijos entuziastai ruošia spektaklius apie Dariaus ir Girėno skridimą. Jūs ruošiat

šiai naujai atvažiavusieji tremtiniai, Dariaus ir Girėno nepasiekę ir nepasiekę skridimo laikotarpio pastudijuoti ir jį suprasti. Teisybė, kad daugelio Dariaus — Girėno draugų ir rėmėjų jau nėra gyvųjų tarpe, bet vis dėlto gyvųjų tarpe dar yra didokas jų skaičius. Ruošiamas Dariaus ir Girėno spektaklis jų nesužavėjo. Jie žinojo, kad Darius su Girėnu buvo drąšūs lakūnai, jiems buvo aiški likiminė jų tragedija. Patyrę, kad iš šios tragedijos tuosiamas tik spektaklis, ir dar kreivai vaizduojantis spektaklis — vyresnio amžiaus Amerikos lietuvių spektakliu nesidomėjo. Spektaklis atnešė nuostolius visiems. Vieni prarado pinigų, o antrieji prarado progą pamatyti, kaip trumpu laikotarpiu iškraipomi žmonių pasiryžimai ir nuotaikos.

Naujienos nieko neradė prieš spektaklio parodymą. Jos neradė ir po spektaklio, kad nebūtų progos pasakoti apie norą, pakenkti kelitms nieku dėtiems entuziastams suruošti spektaklį. Bet dabar viskas praėjo. Niekas negali paken-

Lakūnas FELIKSAS VAITKUS, 1933 metais laimingai perskrido Atlantą ir nusileidęs su Lituanica II Airijoje.

ti spektakliui. Bet kad ir ateityje nebūtų daromos panašios klaidos, spausdiname kelis rašinius, liečiančius Dariaus, Girėno bei Vaitkaus skridimus. Pradėsime Dr. Pijaus Grigaičio straipsniu "Transatlantiniai skridimai", atspausdinti 1934 metų vasario 20 dienos Naujienose. Štai tas rašinys, pavairintas retais paveikslais:

TRANSATLANTINIAI SKRIDIMAI

Du kartu lietuviai lakūnai perskrido Atlanto Vandenyną. Pirmieji jį perskrido Darius ir Girėnas, kurie, deja, žuvo Vokietijoje, nepasiekę Lietuvos. Antra tokį oro žygį atliko leit. Feliksas Vaitkus, kuris skrido vienas. Jisai irgi nepasiekė Lietuvos, bet išliko gyvas, kai garsolimo pritrūkus, nusileido Airijoje.

Abudu transatlantinių skridimų rėmė "Naujienos". Dariaus-Girėno lėktuvui "Naujienų" Redakcijos štabo narys ir varda davė "Lituanica". Norėdamas atsilyginti už "Naujienų" moralinę ir finansinę paramą, Darius pats pasiūlė paimti 10 "Naujienų" numerių ir nugabenti lėktuvą į Lietuvą "Naujienų" Redaktorius norėdams atsiųsti. Nė vienas kitam laikraščiu lakūnas tokio pasiūlymo nebuvo davęs, nes nė vienas nesuteikė Dariui ir Girėnui tiek paramos, kiek "Naujienos".

O antrasis transatlantinis skridimas buvo suorganizuotas daugiausia "Naujienų" pastangomis. Redaktorius P. Grigaitis buvo šio skridimo administratorius ir ALTASS — Antrojo Transatlantinio Skridimo Sąjungos — direktorių pirmininkas. ALTASS prezidentas buvo vaistininkas Antanas Kartanas.

Kaip tas skridimas buvo organizuotas, P. Grigaitis papasakojo specialioje "Naujie-

ny" laidoje, 1935 m. birželio 26 d. Neveniam bus įdomu su ta istorija susipažinti. Straipsnis pavadintas

ANTRO TRANSATLANTINIO SKRIDIMO DARBA BAIGIANT

Jame sakoma: Mes, ALTASS valdyba, jau beveik pabaigėme savo darbą. Reikia dar apmokėti kai kurias sąskaitas, teks dar suvesti išlaidų ir pajamų skaitlines; bet tai menkniekiai, palyginti su tuo, kas iki šiol buvo atlikta. Dabar atėjo Felikso Vaitkaus eilė.

Rašant šiuos žodžius, dar nežinia tikrai, kurią dieną jisai išskris. Gal būt, labai greitai.

Mes savo darbą pradėjome dirbti pabaigoje vasaros 1933 metų. Pradžioje su kitu lakūnu. Vieną gražią dieną rugpjūčio mėnesį atėjo į mano kambarį "Naujienų" redakcijoje asmuo, kuris pasisakė esąs "pilot" James-Janušauskas, lietuvis, turįs ilgą patyrimą aviacijoje ir norįs skristi iš Amerikos į Lietuvą — pabaigti Dariaus ir Girėno žygį. Ar "Naujienos" suteiksiančios jam padėti sukelti pinigų?

Pasikalbėjome ir prižadėjau pagalvoti. Priminiau, kad ir Darius su Girėnu kreipėsi į "Naujienas", siūlydami joms paimti ir savo rankas skridimo finansavimo reikalą. Tam pačiam kambariui, pavasarį 1932 m., turėjau su jais dviem pasikalbėjimą, bet neradau galimybės pasiūlymą priimti, nes jaučiau, kad atsakomybė bus didelė, o publika veikiausiai nesusprastų tokio komplikuoto darbo ir, jei sumanymas nebus sėkmingas, mane ir "Naujienas" smerks. Patariau Dariui pačiam organizuoti komitetą (nurodžiau ir asmenis) ir pasižadėjau jį per "Naujienas" remti.

Dabar su tokia pat propozicija atėjo James. Ką turiau atsakyti jam? Pagalvojau ir sakau: "Pasiitarsiu su savo bendradarbiais "Naujienose" ir su kitais žmonėmis ir duosiu atsakymą". Tuo tarpu pasisakiau norįs pasilsėti. Vasara beveik baigėsi. Visi "Naujienų" darbininkai jau buvo paėmę atostogas, tik aš dar neturėjau progos nuo darbo atsitraukti. James-Janušauskas paliko pluoštą dokumentų — savo "log book", iškarpos iš įvairių laikraščių ir kt. — redakcijos darbininkui Antanui Vaivada, ir atsisveikino prašydamas kaip galint greičiau pranešti, ką mes su jo pasiūlymu darysime.

Vos išbuva kelias dienas atostogose, kaip man iš "Nau-

P. DARGIS PRADĖJO SLA 58 SEIMĄ

Pirmadienį, liepos 1 dieną Bostone, Statler Hilton viešbučio didžiojoje salėje SLA prezidentas Povilas Dargis pradėjo 58-tąjį seimą ir pasakė tokią kalbą:

Sveikinu jus, atvykusius į Susivienijimo Lietuvių Amerikoje 58-tąjį seimą organizacijos reikalų svarstyti. Susirinkome į savo organizacijos seimą, bet Susivienijimas ir jo veikla yra artimai susiję su visuomene, todėl ir šis mūsų suvažiavimas yra reikšmingu įvykiu ne vien mums, bet ir platesnei lietuvių visuomenei.

Suvažiavome į gražią lietuvių koloniją Bostoną, žinomą savo gyva veikla. Šioje kolonijoje ir jos apylinkėse yra didokas skaičius gyvuojančių ir stipriai veikiančių Susivienijimo kuopų, todėl neabejoju, kad šiame židinyje ir mūsų seimas, taip išpu-

Povilas Dargis

dingai pradėtas, turės palankias sąlygas ir jaukią aplinką savo darbui.

Įprasta seime paratyti apžvalgą atliktų darbų. Tie darbai yra atspausdinti raportų knygoje. Tik Trumpai noriu priminti delegatams, kad mūsų organizacijos stovis yra geras, turime stiprų apdraudų padengimą ir gerus finansus. Tą viską galime matyti iš pateiktų raportų ir apyskaičių. Tokią išvadą yra padarę ir Pennsylvanijos apdraudos egzaminieriai ir mūsų aktuaras. Kiek kitokią nuomonę tenka pareikšti apie naujų narių įrašymą į Susivienijimą. Nors pats vėjus davė neblogus rezultatus, įkurta net nauja SLA kuopa, bet nėra pakankamai. Kad organizacija nemenkėtų ir galėtų išsilaikyti nemažesnėje aukštumoje, turime gauti naujų narių nemažiau kiek nustojama. Be to, turime

Ten pat buvo sudarytas iniciatorių komitetas, kuris pasirašė preliminarinę sutartį su James'u. Į komitetą įėjo, be manęs, dar pp. Kartanas, Kareiva, Dr. Davidsonis ir Vaivada. Aviacijos dienai rengti buvo sudarytas Rengimo Komitetas iš kelių dešimčių žmonių. Nebuvo aplenkta nė viena grupė, išimant komunistus, kurie pačioje pradžioje, kai tik išgirdo apie skridimo sumanymą, ėmė mus visus drapstyti purvais.

(Bus daugiau)

pasirūpinti ir nauju prieaugin. Mes visi turime įtempti savo jėgas, rasti būdų ir priemonių daugiau lietuvių įrašyti. Todėl ir prašau delegatus šiam klausimui skirti ypatingą dėmesį parodyti reikiamą rūpestį, kad pateikti sumanymai ar gero patarimai prisidėtų prie organizacijos narių skaičiaus augimo.

Kalbėdamas, apie šio seimo darbus, noriu pasakyti, jog seimo darbų tvarkoje yra pagrindinių klausimų. Turimi mintyje Pildomosios Tarybos nutarimų ratifikavimą, kuopų įnešimus ir siūlymus bei kitus konstitucinius klausimus, todėl prašau delegatus skirti tiems klausimams reikiamą dėmesį, svarstyti juos nuodugniai ir tam tikru atsargumu. Žiūrėkime, kad padaryti nutarimai pasitarinėtų Susivienijimo gerojei.

Kiekvienas SLA seimas didelių dėmesį skiria mūsų tautos reikalams. SLA ryškiausias ir aukščiausias siekimas visada buvo ir tebėra Lietuvos laisvė. Todėl ir šiame seime nepamirškime tėvynės reikalų. Šiame seime norime pagerbti daktarą Joną Šliu-pą, Susivienijimo Lietuvių Amerikoje kūrėją.

Drįstu pareikšti viltį, kad mūsų seimas bus darbingas. Manau, kar vadovaudamiesi gera valia, seimo darbus atliksime sklandžiai. Susitarimas, kitų nuomonių gerbimas ir fraternalinė dvasia tik palengvins mums visiemis darbą ir prisidės prie pačių darbų našumo.

Tokiomis mintimis besivadovaudamas, šiuomi skelbiu Susivienijimo Lietuvių Amerikos 58 seimą atidarytą.

J. AUGUSTA ITIS

ANTANAS SMETONA IR JO VEIKLA

154 pusl. knyga. Kaina \$2.00

Nei vienas žmogus, noris pažinti nepriklausomos Lietuvos ir Antano Smetonos valdymo laikotarpį, negalės apsieiti be J. Augustaitis parašytos studijos. Ši knyga būtina kiekvienam, norinčiam pažinti ne tik Lietuvos praeitį, Lietuvoje gyvenusių ir Smetonos valdymo laikotarpį pažįstantį žmonių tvirtina, kad J. Augustaitis teisingiausiai ir tiksliausiai aprašė ir įvertino "Antano Smetonos veiklą".

J. Augustaitis knyga galima gauti "Naujienose" darbo valandomis. Kas negali užsėti "Naujienas", tai prašomas persiųsti \$1.50 čekį arba Money Order, pridant 20 c. persiuntimui paštu, tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS 60608

Gavę pinigus, tuojau knyga pasistums.

SLA SUSIVIENIJIMAS LIETUVIŲ AMERIKOJE

- SLA — jau 80 metų tarnauja lietuvių visuomenei, ir išmoko daugelį kaip SEPTYNIUS MILIJONUS dolerių savo apdraus-tiems nariams.
- SLA — didžiausia lietuvių fraternalinė organizacija — duoda gyvy-bės apdraudą ir ligos pašalą, kuri yra pigi, nes SUSIVIENIJIMAS neieško peino, o teikia patarnavimus savitarpinės pagalbos pagrindu.
- SLA — jau turi daugiau, kaip tris su puse milijono dolerių kapitalą, tad jo apdrauda tikra ir saugi. Kiekvienas lietuvis čia gali gauti įvairių klasių reikalingiausias apdraudas nuo \$100.00 iki \$10,000.00.
- SLA — jaunimui duoda gerą Taupomąją Apdraudą - Endowment Insurance, kad jaunimui gautų pinigų aukštojo mokslo studijoms ir gyvenimo pradžiai.
- SLA — duoda VAIKAMS ir jaunuoliams labai pigią TERM apdraudą: už \$1,000.00 apdraudus tik \$3.00 mokesčio metams.
- SLA — AKCIDENTALĖ APDRAUDA naudinga visokio amžiaus asme-nims, rekomenduojama lietuviški KLABŲ ir draugijų na-rlams. Už \$1,000.00 akcidentalės apdraudus mokeskis \$2.00 iki metų.
- SLA — kuopos yra daugumoje lietuvių kolonijū. Kreipkitės į kuopų veikėjus ir jie plačiai paaiškins apie SUSIVIENIJIMO darbus.

Gausite spausdintas informacijas, jeigu parašysit:

LITHUANIAN ALLIANCE OF AMERICA
307 WEST 30 STREET, NEW YORK, N. Y. 10001

Neseniai išėjusi laukta

Juozės Vaičiūnienės knyga

TAUTINIŲ ŠOKIŲ ŠVENČIŲ TAKAIS

100 didelio formato psl., daug paveikslų. Kaina \$2.00.

Persiuntimui paštu reikia pridėti 25 c. egzemplioriui.

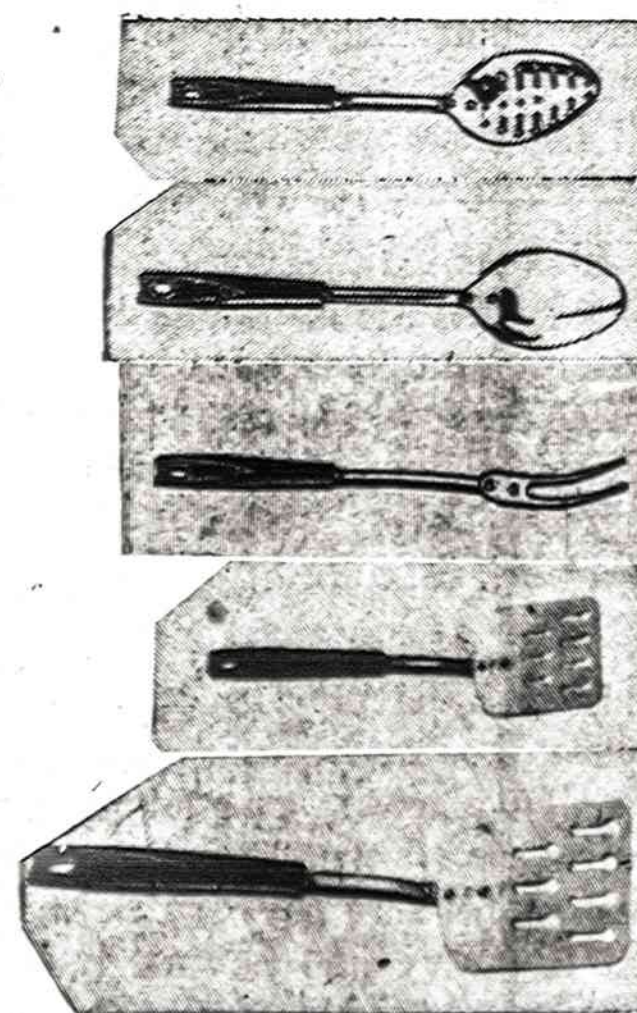
Ansambliui, chorai, grupės, užsakiusios 10 ar daugiau egzempliorių, nemoka pašto persiuntimo išlaidų.

Knygą galima gauti Naujienose arba pasiunčiant čekį ar Money order tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted St., Chicago, Illinois 60608

VERTINGOS DOVANOS TAUPYTOJAMS

Kas atidarys naują \$250 taupymo sąskaitą arba įdės tokią sumą į turimą sąskaitą, tai gaus viršuje matomą 5 gabalų virtuvės setą veltui, kol turėsime atsargų.

Pas mus taupomi jūsų pinigai atlieka didelių darbus. Pirmia, jie padeda Jums pasiekti asmeniškų jūsų užsimojimus. Antra, jie padeda sukurti geresnę apylinkės bendruomenę ir parūpina fondus namams įsigyti. Taupykite dabar. Santaupos, padėtos prieš 10 mėnesio dieną, neša nuosimčius nuo mėnesio pirmos.

NEW RATES ON SAVINGS CERTIFICATES

	PER ANNUM:
7 1/2%	\$5,000.00 OR MORE
	4 YEAR MATURITY
6 3/4%	\$5,000.00 OR MORE
	30 MONTHS MATURITY
6 1/2%	\$2,500.00 OR MORE
	1 YEAR MATURITY

UNIVERSAL

SAVINGS & LOAN ASSOCIATION

1800 So. Halsted St.

Chicago, Ill. 60608

VIENA STIPRIAUSIŲ BENDROVIŲ, TURINTI DIDELES ATSARGAS.

Isteigta 1923 metais.

Tel. 421-3070

Istaigos pietuose kiemas automobiliams pastatyti.

NAUJIENOS

THE LITHUANIAN DAILY NEWS

Published Daily Except Sunday by The Lithuanian News Pub. Co., Inc.
1739 So. Halsted Street, Chicago, Ill. 60608. Telephone MA 1-6100.

SECOND-CLASS POSTAGE PAID AT CHICAGO, ILLINOIS

Subscription Rates:	
In Chicago \$24.00 per year, \$13.00 per six months, \$7.50 per 3 months. In other USA localities \$22.00 per year, \$12.00 per six months, \$6.50 per three months. Canada \$24.04 per year, other countries \$25.00 per year.	
15 cents per copy.	
Dienraščio kainos:	
Chicagoje ir priemiestiuose:	
metams \$24.00	
pusei metų \$13.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	
Kitoje JAV vietoje:	
metams \$22.00	
pusei metų \$12.00	
trims mėnesiams \$7.50	
vienam mėnesiui \$3.00	

NAUJIENŲ raštinė atdara kasdien, išskyrus sekmadienius, nuo 9 val. ryto iki 5 val. vakaro. Šeštadieniais — iki 12 val.

Kalėjimuose žmonių nesutalpina

Simas Kudirka, besiteisindamas jo bylą nagrinėjusiems teisėjams, pasakė labai daug tiesos. Teisėjams ta tiesa buvo žinoma, bet jie kasdieninėje kalboje apie tokius dalykus nekalbėjo. Kudirka, aiškindamas, kodėl jis nutaręs šokti nuo sovietinio laivo, pareiškė, kad prieš karą Vilniuje buvo tik vienas kalėjimas, į kurį policija ir teismas sutalpindavo nusikaltėlius — tardomus ir teistus. Tuo tarpu sovietų karo jėgos įvedus "komunistinę santvarką", mieste teisti pradėti dar šesius kitus kalėjimus. Visi tie kalėjimai buvo pilni suimtuųjų.

Bet ir tie nauji Vilniaus kalėjimai buvo kimšte primikšti. Sovietų valdžia moka sudaryti įvairiausius planus. Andropovas iš anksto suplanuoja, kada ir kiek žmonių policijai teks suimti. Bet nei Andropovas, nei Maskvoje sėdintieji "idealių santvarkos" planuotojai nepasirūpino pastatyti Andropovui reikalingų kalėjimų. Nei Vilniaus priemiestiuose, nei kurioje kitoje vietoje kalėjimų komunistai nestatė, bet kalėjimams jie naudojo įvairius senus pastatus. Vilniuje kaliniai buvo laikomi senuose stipriuose sandėliuose ir kituose pastatuose.

Amerikos lietuviai yra gana plačiai informuoti apie gyvenimą dabartinėje Lietuvoje. Jiems gana gerai žinomas kiekvienas "socialistinės statybos" etapas, jie žino ir aiškiai supranta, ko okupantas siekia ir ką jis su pavergta lietuvių tauta rengiasi daryti. Kuo nepasigiria patys komunistai, dirbantieji sovietų imperializmui, tai praneša vargą vargantieji lietuviai broliai ir seserys. Jų žinios labai apibrėžtos, didesnių planų jie nežino, bet iš Vilniaus "Gintaro" parvažiavusieji turistai perduoda gana tikslų vaizdą. Bet tas vaizdas yra tikrai dalinis. Žinios kalba tikrai apie naują įsteigtą rusišką dvarą ir apie gyvenimą nedideliame ruože. Bet lietuviams į pagalbą ateina Aleksandras Solženicynas, sovietų valdžios išmestas į Vakarų Europą. Jis pats buvo pasirošęs vykti į Rusijos išmėtytus prievartos darbų lagerius, bet sovietų valdžia jį idėjo, jį lėktuvą ir išvežė į Vokietiją. Pirmą negu jis pasiekė Vakarų Europą, ten buvo išleista jo knyga "Gulago archipelagas". Pradžioje Prancūzijoje pasirodė rusiškas tos knygos leidimas, o šiandien knygų rinkoje jau galima gauti ir angliškąjį jos vertimą.

Solženicynas labai daug rašo apie gyvenimą Sovietų Sąjungoje. Bet jis labai vaizdžiai pamini ir lietuvių nesėkmes "komunistinės santvarkos" kančias. Solženicynas aprašinėja, kaip sovietų saugumo organai laisvai ga-

LIETUVIŲ FRONTO BICIULIŲ VISUOTINAS SUVAŽIAVIMAS

(Komentaras)

(Tęsinys)
PROF. A. MACEINOS
PASKAITA

Neatvykus prof. Maceinai į suvažiavimą, jo parašytą paskaitą skaitė inž. R. Rudys. Apgailestina, kad pats skaitymo frontininkų ideologu. Todėl būdas, be to išblaskytos autosvarbu žinoti, kaip jis supran-

lėjo kankinti suimtuosius, kad prisipažintų. 1939 metais valdžia paskelbė patvarkymą, be specialaus leidimo draudžiantį kankinti suimtuosius, bet buvo pakankamai laisvos sovietų policijos rankos, kad galėtų nemiga, apgaule ir pervargimu priversti suimtuosius prisipažinti prie nepadarytų nusikaltimų. Pokario metais kankinimai vieniems uždrauti, bet lietuviams jie buvo palikti. Šiuo reikalu pagarsėjusioje knygoje Solženicynas apie lietuvių kankinimus šitaip rašo:

"Nuo karo pabaigos ir ištisais pokario metais tam tikrai kategorijai kalinių dekretas leido taikyti gana plačią skalę kankinimų, specialiai taikomų ukrainiečiams ir lietuviams, ypatingai tais atvejais, kur buvo (arba kur buvo įtariama) pagrindinio organizacija, kuri turėjo būti pilnai atidengta, kas reikštų iš suimtuųjų gauti vardus kiekvieno organizacijos nario. Romualdo Skyriaus, Prano sūnaus, grupėje buvo apie 50 lietuvių. 1945 metais jie buvo apkaltinti priešsovietinių lapelių lipdymu. Lietuvoj nebuvo pakankamai kalėjimų, tai sovietų valdžia išsiuntė juos į Archangelsko provinciją, į netoli Velsko esantį lagerį. Ten vieni buvo kankinami, o kiti nepajėgė atlaikyti dvigubo režimo — darbo ir nepalaukiamo klausinėjimo. Išdava buvo ta, kad visi 50 iki vieno prisipažino. Netrukus atėjo žinia iš Lietuvos, kad tikri kaltininkai, lipdę atsišaukimus, buvo išaiškinti, ir kad nei vienas, kuris prisipažino, atsišaukimų neplatino". (The Gulag Archipelago, Harper leidinys, 99-100 ps.)

Knygoje Solženicynas keliuose vietose mini lietuvius, bet jam teko daug daugiau bendrauti su latviais, negu su lietuviu. Buvęs raudonosios armijos artilerijos karininkas ir matematikos mokytojas prisipažįsta, kad apie lietuvius, latvis ir estus jis veik nieko nežinojęs. Apie Pabaltiję gyvenusių tautų gerbūvį jis patyręs tik tai Maskvos tardymo kameroje ir prievartos darbo stovyklose. Jis pripažįsta, kad lietuviai, latviai ir estai turėjo žymiai daugiau teisių, negu komunistų pavergta rusų tauta.

Butų geir, kad visi, kurie savo mokslo darbui naudoja įvairią sovietų policijos pagaminatą medžiagą, atidžiai perskaitytų Solženicyną. Jis pats ilgus metus praleido prievartos darbo stovyklose, buvo raudonarmietis ir jaunų komunistų auklėtojas. Jis nepaklausė vieno sovietų policijos patvarkymo — parašė laišką kitam fronto ruože esančiam savo draugui, tokiame pačiame armijos karininkui, kada laiškus rašinėti buvo uždrausta. Šio patvarkymo sulaužymas atnešė jam didžiausią nelaimę. Jam buvo nuplėšyti karininko ženklai, iš Berlyno fronto nuvežtas į Maskvos Lubianką, ten ilgiausios savaitės tardytas, o vėliau išsiųstas prievartos darbams. Bet Solženicynas ryžosi skelbti laisvajam pasauliui Sovietų Sąjungoje vartojamą prievartą. Kitų padedamas, jis atliko didelį darbą.

V. KAROSAS

ta tautos ateitį ir kokiomis priemonėmis ir būdais frontininkai privalėtų siekti savo tikslų. Pažymėjęs įžangoje, kad siekis atkurti savo tautai valstybinę — yra tautos laisvės ir jos kultūros atbaiga, lieka pilnoje galioje. Kova turi vykti ne tiek politinėje, kiek kultūrinėje ir moralinėje plotmėje. Tremių su tauta riša laisvės siekiai, kurių neistengė nutraukti priešai. Tremtiniai išskyrus duoneliautojus lieka tautos laisvės kovų avangardu. Svarbu neprarasti viltes į ateitį ir nepasiduoti utopijai.

* Utopijai buvo pasidavę lietuvių politiniai veiksniai. Pradžioje jie įtikėjo į neišvengiamą karą tarp Rytų ir Vakarų, kurio išdavoje Lietuva atgaus laisvę. Dabar tikima į antrąją utopiją — rusų — kinų karą. Anot Maceinos toks karas yra neįmanomas, nes visas pasaulis trokšta taikos. Kas eitų į karą, tas eitų prieš visą pasaulį ir karą pralaimėtų, kaip Amerika pralaimėjo Vietnamui.

Revoliucija pačioje Sovietų Sąjungoje, kaip ir visose komunistinėse valstybėse, taip pat yra neįmanoma, kaip tai įtikinamai įrodė satelitų sukilimai. Partizaninis karas, nesiskaitant komunistams su priemonėmis, taip pat neįmanomas, kaip pat skaudžiai patyrė lietuvių tauta.

Tokiomis prielaidomis savo politinėje kovoje rėmėsi mūsų politiniai veiksniai, bet jų visos pastangos nuėjo niekais. Jie nesuprato ir nesupranta mūsų amžiaus istorinės raidos. Istorija turi savo logiką, pagal kurią vyksta tautų ir žmonių laisvėjimas. Po II Pas. karo suibyrėjo visos kolonijinės imperijos, išskyrus vienintelę Sovietų Sąjungą. Visose valstybėse, ypač kapitalistinėse, darbo žmogus atgauso plačias politines, socialines ir ekonomines teises, kai tuo tarpu Sovietijoje darbo žmogus tų teisių neteko. Moraliniu požiūriu komunistinis pasaulis laikosi tik teroru ir melu. Bendroje išvadoje pagal Maceiną teigia, kad Sovietų Sąjunga yra anachronizmas pasaulyje, ir kaip toks turės žlugti, kaip žlugo visos kitos kolonijinės imperijos. Istorinė tikrovė stovi mūsų pusėje ir tame glūdi lietuvių tautos laisvės viltis. Tačiau istorijos eiga yra lėta ir turime savo veiklą planuoti ilgoms distancijoms.

Išdėdamas iš šios pasaulėžiūros, A. Maceina siūlo tautos laisvės kovą perkelti iš politinės ir legalinės plotmės į teisinę, etinę ir moralinę plotmę. Ypač svarbu, kaip tai dramatiškai įrodė Solženicynas, pa-

stoviai demaskuoti sovietinį megalomaną, nes priešpauža tesilaiko tik apaulės priedangoje. Itin svarbu pabrėžti Sovietų nusikaltimų prieš pagrindines žmogaus teises, kaip tai sėkmingai kelia Liet. Kat. Bažn. Kronika ir vėdama Simo Kudirkos byla. Vakarų pasaulyje dominuoja humanizmas, o ne legalizmas, todėl vakariečiams priimtina ir suprantama atinė ir moralinė, o ne legalinė lietuvių tautos kančių pusė.

Toliau, jei norime įsijungti ir pilnuoju palaikyti Vakarų pasaulį mūsų tautos laisvės kovai, turime skelbti ir reikauti laisvės ne vien mūsų tautai, bet ir kitoms. Privalome kovoti ne vien už mūsų bet už visų religijų ir įsitikinimų laisvę. Tik tokiu būdu atliksime savo pašaunkimą tremtyje ir laisvės kovą.

Be šios esminės minties Maceina dar pasisako už organizacinę persitvarkymą, už lėšų telkimą dabarčiai ir ateitai, už "geležinių branduolių" atstatymą moralės palaikymui, prieš sumiescionėjimą ir suburžuojimą ir daugelį kitų dalykų. Visi kiti Maceinos keliami reikalai yra neesminiai ir kartais prieštarauja pagrindinei tezei.

Grįžtant prie prof. A. Maceinos, matome didelį skirtumą palyginus su prof. V. Vardžiu. Pirmasis yra filosofas, jis kuria mintijimo sistemą, iš kurios išveda ir nustato veiklos gaires. Jis suvažiavimas būtų priėmęs A. Maceinos samprotavimus savo veiklos pagrindams nustatyti, tai per iškilmingą uždorinąjį posėdį, vietoje skambios retorikos, turėtų atimproviuoti aukuro sudėgti savo credo ir "pilnutinės demokratijos" originalą, viešai apgailestauti už rinkimines manipuliacijas, atsižadėti nuo politinės veiklos ir pasiskelbti naujųjų amžių sekuliariniais vie-nuooliais, prisiekusiais kovoti už lietuvių tautos laisvę, etikos, moralės ir socialinio teisingumo ginklais.

Nieko panašaus neįvyko ir negalėjo įvykti. Prof. Maceina, kaip panašiai savo teologiniuose samprotavimuose, jungia į vieną mintijimo sistemą du nesutaikomus dalykus. Jis galvoja, kad diktatūriniai ar autokratiniai sąjūdžiai gali įjungti į savo programą laisvo žmogaus idealus ir juos įgyvendinti savo tvirta valia. Taip galvojo jėzuitai, bolševikai, nacistai ir šimtai mažų vadistinių sąjūdžių ideologai. Tokios sintezės produktas tebūna rafinuotas farizeizmas, ir vien dėlto, nepriimtinas nei tauriam krikšč-

doniui nei Vakarų kultūros žmogui.

Antra, Maceina, savo filosofiniame nekaftume, praktiškai nukopijavo modernaus liberalizmo utopines tautų ir žmogaus laisvėjimo teorijas. Apie kinų — rusų karo galimumus kalbėjo tokie autoritetai, kaip Almarik, Solženicyn, Sacharov, Alsop ir kiti. Paliekytuošaliai tokio karo galimumo svarymą, bet istorijos mokslas moko, kad visi istoriniai pakitimai vyko, vyksta ir vyks per karus, revoliucijas ir perversmus. Per I Pas. karo ir revoliucijų bangose gimė Lietuvos nepriklausomybė, per antrąją — nuskendo. Šiandieną kova vyksta globalinėje skalėje ir nuo tos kovos rezultatų priklausys ir lietuvių tautos ateitis. (Bus daugiau)

Garbės Teismai

Po Antrojo Pasaulinio karo lietuviai tremtiniai Amerikoje ir kituose kraštuose savo organizacijose renka garbės teismai. Senųjų lietuvių emigrantų organizacijose tokios institucijos labai mažai kur randame.

Į garbės teismą stengiamasi parinkti kandidatus teisininkus. Jiems yra lengviau orientotis ir aiškinti įstatus — nuostatus, interpretuoti teisę ir spręsti bylas — sprendimus.

Garbės teismas atlieka šias funkcijas: atsiradus nuomonių skirtumų dėl organizacijos nuostatų neaiškumams aiškinti, sprendžia paduotus narių skundus, interpretuoja organizacijos įstatų nuostatus ir t. t.

Garbės teismo sprendimai, aiškinimai — interpretacijos yra privalomi ir galutini — neskundžiami.

Organizacijos, steigdamos šią instituciją — garbės teismą, turėjo galvoje, kad ne tik pats teismas, bet taip pat ir šalis privalo būti garbingos. Garbės teismo sprendimus, aiškinimus, privalo visi garbingai vykdyti ir įgyvendinti.

Todėl garbės teismo sprendimams, aiškinimams niekas negali prieštarauti, nes jo sprendimai yra galutini ir privalomi.

Garbės teismo institucija stengiasi galutinai atpalaiduoti nuo nesibaigiančių ginčų ir savo orumu daro viską, kad organizacijoje viešpatuotų teisingumas, sugyvenimas ir darnus bei pozityvus organizacinis darbas.

Algirdas Budreckas

♦ JT komisija pareiškė, kad Azijos žemyne nemoka nei skaityti, nei rašyti 350 milijonų žmonių, vyresnių kaip 15 metų.

PRAEITIES APYBRAIŽOS

Rašo JONAS VALAITIS

35

Raktas išgelbėjo

Buvo tai 1913 metų vasara. Vienas artimesniųjų mano studentavimo metais Petrograde draugų buvo fizikės — matematikos fakulteto studentas Stasys Zaskevičius. Nepriklausomybės metais jis buvo aukšto laipsnio karininkas, gen. štabo pulkininkas, pasižymėjęs įvairiomis pareigomis ir raštais. Aukščiausi paminėtų metų vasaros atostogų laikui, jis, studentas, gyveno Kybartuose prie Vokietijai priklausiusios Mažosios Lietuvos ribos. Nors Kybartuose buvo ir pasieninė geležinkelio stotis, bet rusai šią stotį buvo pavadinę Virbalio (Veržbolovo) stotim pagal apie už 4 verstų (klm.) buvusio kiek didesnio miestelio Virbalio pavadinimą. Mano tėviskės kaimas, kur ir aš atostogavau, buvo gerokai toliau nuo Kybartų, bet buvo progų su draugu susitikti pabendrauti.

Kadangi vokiečių okupuota Lietuva buvo čia pat, nutarėm jos pagarbai suruošti Kybartuose Donelaičių paminėjimą.

Po 1905 metų revoliucinio sąjūdžio caro valdžios reakcija buvo labai įsigalėjusi. Ypač stropiai veikė žandarmerija. Taip pvz., kiekvienoje geležinkelio stotyje budėjo žandaras, turėjęs čia net savo atskirą, vadinamąjį žandarinį kambarį

(žandarmuskuju). Praeinančius pro stotį įtartinus keleivius sulaikinėjo ir savo kambaryje juos kratė, ieškojo, ar ko nelegalaus neturi. Ir sąjūdis prieš caro valdžią savo keliu tęsėsi: vyko susirinkimai, siekusieji Lietuvai laisvės bei nepriklausomybės, buvo platinami atsišaukimai (šalin caro valdžią! ir pan.)

Į sutartą su draugu Zaskevičiumi Donelaičiui minėti Kybartuose susirinkimą keliavau geležinkeliu, bet ne tuščias — turėjau čemodanuką su geroku pluoštu griežtai nelegalių atsišaukimų, kurie susirinkime turėjo būti išdalinti susirinkusiems. Su šiuo pavojingu čemodanu išlipau Kybartų stotyje iš traukinio ir šu kitais keleiviais ėjau pro stotį į miestelį. Stovėjusiam prie išeinamųjų durų žandarui betgi aš pasirodžiau įtartinas. Jis mane sulaikė ir, nusivedęs prie žandaro kambario durų, ieškojo savo kišenėse rakto durims atidaryti, kad kambaryje patikrintų, ką turi čemodane ir t. t. Žandaras, pakartotinai savo kišenę ieškojęs, bet rakto neradęs, piktai man pasakė: "Na, eik!" (Nu idi!).

Matyt, žandaras raktą buvo palikęs savo bute, ir aš laimingai išėjau iš stoties į miestelį. Kai radęs namie mane belaukiantį draugą Stasį, papasakojau jam, kas įvyko, abiem buvo džiugu, kad sėkmingai išvengiau žandaro kambario.

Vakare į ruošą Donelaičiui minėjamą susirinkimą nemažas būrys vietos ir iš toliau lietuvių. Dažniau yltimis dėl Lietuvos ateities, ir mano at-

sivežtieji atsišaukimai pateko į jiems skirtas rankas.

V.

PIRMAS DIDYSIS KARAS

(1914 — 1918 m.)

Karo pradžia

Carinė reakcija kiek atslūgo ir Lietuvoje, kai Vokietijos kaizeris kartu su savo sėbrais 1914 m. paskelbė Rusijai karą, kuris yra pramintas Pirmuoju didžiuoju karu.

Rusijos caro valdžia, nepasitikėdama laimėsianti karą be visų savo pavaldinių pritrimo, žadėjo laisvų, skelbdama, suteiksianti ir kitatau-čiams savivaldas pvz. Lenkijai — net autonomiją.

Rusijos pažangioji visuomenė, numatydam, kas būtų, jei karas būtų pralaimėtas ir Europoje įsigalėtų kaizerinis imperializmas, laikė neišvengiamą būtinybę šiam imperializmui priešintis — gelbėti Rusiją nuo užpuoliko. Dėl to Rusijos gyventojams, rusams, šis karas buvo tautinės savgarbos reikalas — būtinybė gelbėti užpultąją tėvynę.

Daugelis didžiųjų carizmo priešų — Rusijos universiteto studentų stojo kariuomenės savanoriais, o studentės — kursininkės dideliais skaičiais rašėsi gailestingomis seserimis į karo frontus. Karo pradžioje kai kur buvo susiorganizavusios net ginkluotų moterų — savanorių kuopos tėvynai

ginti. Tatai anuomet buvo didelė neįprastybė, kuri betgi buvo įtikinamas rodiklis, kiek visa rusiškoji Rusija buvo pakili ir vieninga jai paskelbto karo atžvilgiu.

Caro valdžia buvo išleidusi griežtą įstatymą, visiškai uždrausti karo metu visą valgalį (degtinę), ir be galo linę į šį skystį rusai neprotestavo. Kariuomenės pulkai žygiavo į frontą su iki karo pradžios draudžiama karinga daina, vaizduojančia sukilėlio Stenkos Rasino drąsų žygį.

Kurio nusistatymo turėjo laikytis šio staiga prasidėjusio karo atžvilgiu Lietuva? Nieko gera jai nežadėjo nei carinis, nei kaizerinis imperializmas. Iš dviejų blogybių reikėjo rinktis tą, dėl kurios tektų mažiau nukentėti — kuri Lietuvai mažiau kraujo ir kančios kaštuotų.

Buvo aišku, kad paleista į darbą karo mašina pirmon eilėn ir be pasigailėjimo grobs visus karui ir karo meto darbams pajėgius vyrus. Rusijoje jau buvo paskelbė visų atsarginių ir pusiau atsarginių (ratniki opolčienija) vyrų mobilizacija, o likusieji vyrai bus išvartyti Vokietijon į darbus, kai vokiečiai užims Lietuvą.

(Bus daugiau)

SKAITYKITE IR PLATINKITE
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"
JOS VISAD RAŠO

TEISYBĖ

TELEF.: PR 8-3229

DR. ANNA BALIUNAS

AKIJU, AUŠŲ, NOSIES
IR GERKLĖS LIGOS
2858 W. 63rd Street
Valandos pagal susitarimą.

DR. K. G. BALUKAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6449 So. Pulaski Rd. (Crawford
Medical Building) Tel. LU 5-6446

Antrasis ofis —

8007 WEST 83rd PLACE
JUSTICE, ILL. Tel. 599-0500
Prima ligonius pagal susitarimą.
Jei neatsiliepiu, skambinti 374-5012

DR. C. K. BOBELIS

INKSTŲ IR KLAPUMO TAKŲ
CHIRURGIJA
Tel. 695-0533
Fox Valley Medical Center
660 SUMMIT ST.
ROUTE 58, ELGIN, ILLINOIS

DR. PETER BRAZIS

PHYSICIAN AND SURGEON
2484 WEST 71st STREET
Ofisai: HEMLOCK 4-5849
Rezid.: 388-2233

OFISO VALANDOS:

Pirmadieniais ir ketvirtadieniais 7 val.
antradieniais, penktadieniais nuo 1-5, trečiadieniais, šeštadieniais 10-12, sekmadieniais 10-12.

Rez.: GI 8-0873

DR. W. EISIN - EISINAS

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
6132 So. Kedzie Ave., WA 5-2670
Valandos pagal susitarimą. Jei neatsiliepiu, skambinti MI 3-0001.

DR. NINA KRAUCEL - KRAUCELIUNAITĖ

AKUŠERIJA IR MOTERŲ LIGOS
GINEKOLOGINĖ CHIRURGIJA
2750 WEST 71st ST.
Tel. 776-3717
Neatsiliepiu — skambinti 846-3900
Valandos pagal susitarimą.

Ofiso tel.: ME 4-1818

Rezidencijos: PR 6-9801

DR. J. MESKAUSKAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
VIDAUS LIGŲ SPEC.
2454 WEST 71st STREET

VALANDOS: Pirmadieniais, antradieniais, ketvirtadieniais ir penktadieniais nuo 3 iki 7 val. popiet.
Kitu laiku tik susitarus.
Trečiadieniais uždaryta.

DR. FRANK PLECKAS

OPTOMETRISTAS
KALBA LIETUVISKAI
2618 W. 71st St. — Tel. 737-5149
Tikrina akis, pitaiko akinius ir "contact lenses".
Val. pagal susitarimą. Uždaryta trečiadieniais.

DR. LEONAS SEIBUTIS

INKSTŲ, PUSLĖS IR
PROSTATOS CHIRURGIJA
2656 WEST 63rd STREET
Val.: antradieniais nuo 1-4 po pietų, ketvirtadieniais nuo 5-7 val. vak.
Ofiso telefonai: 776-2880
Naujas rez. telefonai: 448-5545

DR. VYT. TAURAS

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS
Bendra praktika, spec. MOTERŲ LIGOS
Ofisai: 2652 WEST 59th STREET
Tel.: PR 8-1223
OFISO VAL.: pirm., antradieniais, trečiadieniais, penktadieniais ir sekmadieniais 9-12 val. vak.
Jei neatsiliepiu, skambinti 776-2880 pagal susitarimą.

V. Tumasonis, M. D., S. C.

CHIRURGAS
2454 WEST 71st STREET
Ofiso telefonai: HEMLOCK 4-2123
Rezid. telefonai: Gibson 8-6195
Prima ligonius pagal susitarimą. Dėl valandos skambinti telefonai: HE 4-2123. Jei neatsiliepiu, tel. GI 8-6195.

P. ŠILEIKIS, O. P.

ORTHOPEDAS-PROTEZISTAS
Aparatai — Protezai, Med. Bandžiai. Speciali pagalba kojoms (Arch Supports) ir t. t.
Val.: 9-4 ir 6-8. Seštadieniais 9-12. 2850 West 63rd St., Chicago, Ill. 60629
Telef.: PROSPECT 6-5084

RANGE FIRE IS WILDFIRE

VOKIETIJA PRIEŠ 40 METŲ

Nacių "Baltramiejaus nakčiai" artėjant

(Tęsinys)

Sulaukęs tokių komplimentų iš paties "fiurerio" (Hitlerio) padėkos laiško su pagyrimais) galintis SA vadas Ernst Roehm primygtinai pradėjo reikauti, kad Vokietijos kariuomenė, kurios Versalio taikos sutartimi bebūvo vos šimtas tūkstančių vyrų, būtų įjungta į SA, bet nepavykus susitarti dėl SA panašios nacionalistų organizacijos Stahlhelmo, derybos 1933 m. gruodžio mėnesį nutrūko. Taip prasidėjo likiminiai 1934 metai.

Matydams tarp SA ir reichswehro bręstančią padėtį be išeities, Hitleris vasario mėnesį 28 d. sušaukė kariuomenės ir SA vadų pasitarimą ir pats pasakė jiems "pamokslą", bet ir tas pasitarimas baigėsi be rezultato.

GRADINSKAS

SIANDIE PIRKSI —
SIANDIE GAUSI
VĖSINTUVĄ PAS MŪS

2512 W. 47 ST. — FR 6-1998

GUŽAUSKŲ

GELES VISOMIS PROGOMIS
BEVERLY HILLS GELINČIA
2443 WEST 63rd STREET
Telefonai: PR 8-0833 ir PR 8-0834

PERKRAUSTYMAI

MOVING

Leidimai — Pilna aprašas
ZEMIA KAINA
R. ŠERENAS
4047 W. 67th Pl., WAibrook 5-8063

GELININKAS

(PUTRAMENTAS)

Linksmumo arba liūdesio valandom
grausiusios geles ir vainikai antkapio papuošimui ir sezonines kapams geles.
ROY R. PETRO (PUTRAMENTAS)
5525 So. Harlem Ave. — 586-1220

MOVING

Aprašas perkraustymui
iš įvairių atstumu.
ANTANAS VILIMAS
823 West 34 Place
Tel.: FRONTIER 6-1882

SOPHIE BARCUS

RADIJO SEIMOS VALANDOS
Visos programos iš WOPA,
1490 kil. A. M.

Lietuvių kalba: kasdien nuo pirmadienio iki penktadienio 11-12 val. ryto. — Seštadienį ir sekmadienį nuo 8:30 iki 9:30 val. ryto.

Telef.: HEMLOCK 4-2413
7151 So. MAPLEWOOD AVE.
CHICAGO, ILL. 60629

FOREST FIRES HURT OUR FOREST FRIENDS

Our wildlife has no defense against the careless use of fire. So please follow Seneca's ABC's. Always hold matches till cold. Be sure to throw all embers, sticks, and dross into the water. Check all campfires out.

metų ir tik prieš ketelį mėnesių rašęs Roehmui laišką, priesaikaudamas "didžiausią lojalumą ir ištikimumą", dabar planavo kokių būdu tą savo "draugą" nužudyti, tam tikslui rinkdamas reikalingą inkriminuojamą medžiagą, kuri padėtų Hitlerį paveikti, nors Hitleris atkakliai laikydavosi gindamas savo senosius sebrus, kaip, pavyzdžiui, kriminalistai, sadistai Nuerenbergo gauleiterį Julijų Streicherį, "Der Stürmer" savitrašio redaktorių. Kokie buvo Hitlerio planai laiku iki liepos mėnesio pradžios ir SA atostogų, liko neaišku, tik žinoma, kad jis buvo veikiamas ir spaudžiamas iš visų pusių. Viena tų pusių buvo reichswehro karininkų nuolat didėjantis pasibaurėjimas milijoninės rudmarškinų padužų, nemoralaus vado vadovaujama padužų gaujos saivaliavimais; kita buvo jau 314,000 narių turinčios panašios kaip SA — Stahlhelmo militarinės organizacijos, kurią SA vadino "Reakcijos privačia armija", didėjantis prieš SA nusistatymas; dar kita Hitlerį veikusi priežastis buvo Himlerio konsachtas su Goeringu kaip sunaikinti Roehmą, kurį į suokalbį įtrauktas gestapistas Heydrich suorganizavo visa tinklą šnipų bei seklių Roehmą inkriminuojantį medžiagą rinkti. Bet dar buvo kelti virta priežastis, tai paties "fiurerio" (Hitlerio) asmeninė ambicija pasiekti Vokietijos prezidento vietos, kai senasis Hindenburgas taip ar kitaip turės greit pasitraukti. Tokia Hitlerio viltį ypač sustiprino gegužės 16 dieną įvykęs reichswehro generolų ir admirolų pasitarimas Bad Nauheime, kur jie pasidavė negarbingai pagauami ant Hitlerio meškerės, tai yra patikėjo jo melagingam pažadui, kad nutraukus Roehmo pretenzijas (pasidaryti visų Vokietijos ginkluotųjų pajėgų viršininku) jie indorsuotų Hitlerį Hindenburgo vieton. Nutraukti Roehmą ambicijas reikėjo Roehmą likviduoti. Tą darbą atlikti pagreitino SS vado Dietricho ir Gestapo šefo Heydricho perspėjimas Hitleriui, kad Roehm planuoja kiekvienoje savo SA rudmarškinų grupėje ir "obergrupėje" įvesti kulkosvaidininkų kompanijas, o SS lyderis Sep Dietrich parodė reichswehro ministerijai SA sudarytą "mirtingųjų" sąrašą, kuriame visoje eilėje generolų buvo Fritsho ir Becko pavardės. Nors labai atkaklus klausytis skundų prieš savo senosius sebrus, Hitleris pagaliau apsisprendė, kad kas nors turi būti padaryta. Pasak Papeną, nei Himmleris nei Goeringas tuo metu nežinojo, ką "fiureris" žada daryti.

(Bus daugiau)

SKAITYK IR KITAM PATARK
SKAITYTI DEMOKRATINĮ
DIENRAŠTĮ "NAUJIENAS"

POEZIJOS VEIKALAI

Poezija — kaip pavasaris, kuris pradžioje pro tirpstantį sniegą liepia lazdynui išskleisti mažutį deimantų spindintį žiedą, apkalio medžių šakas žirginiais, kaip konfetėmis ir pamatu įveda į gamtos vaizdą ir garso stebuklus. Dramatiškai besikeičiančios gamtos senovadišiose svajojose juokauja ir verčia poetą, pajėgiamą išreikšti žodžiais jausmų ir minčių gelmes.

Naujieneose yra gausus pasirinkimas poezijos leidinių:
1. J. Augustaitis - Vaidilėnė, ŽVAIGŽDĖTOS NAKTYS. Didelio formato, 128 psl. Kaina \$1.—
2. Jurgis Baltrušaitis, ŽEMES PAKOPOS. Elegijos, giesmės, poemos. Kiseinio formato, 157 psl. Kaina \$2.00.
3. Butkus J., EILERŠČIAI IR RAŠTAI. 155 psl. \$1.50.
4. Vincas Jonikas, LYDEJAU VIESNIA VETROJE. Eilių rinktinė, 169 psl. Kaina \$3.00.
5. Kleopas Jurgelionis, GLODI - LIODI. Lyrikos eilės, 105 psl. \$2.00.
6. Anstolius Kairys, AUKSINĖ SEJA. Eilėraščiai, 86 psl. \$2.00.
7. Nadas Rastenis, TRIJŲ ROŽIŲ SVENTĖ. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
8. Nadas Rastenis, THE FOREST OF ANYKŠČIAI. Antano Baranauko "Anykščių Šilelis", vertimas, 42 psl. \$2.00.
9. Balys Rukša, UGNIES PARDAVEJAS. Eilės, 95 psl. \$1.00.
10. Stasys Santveras, ATDARI LANGAI. Rinktinė lyrika, 167 psl. \$3.00.
11. Stasys Santveras, AUKOS TAURĖ, 5-ji lyrikos knyga, 152 psl. \$2.50.
12. Petras Sapatas, SAULELEIDŽIO SPINDULIUOSE. Eilėraščiai, 92 psl. \$1.00.
13. Petras Sapatas, PLAUK, MANO LAIVELI. Eilėraščiai, 112 psl. \$1.00.
14. Eugenijus Gruodis, AGUONOS IS SMELIS. Eilės, 70 psl. \$1.00.
15. Elena Tumienė, KARALIAI IR SVENTIEJI. Eilėraščiai, 80 psl. \$2.50.
16. Alfonsas Tyruolis, METU VINGIAI. Lyrikos rinktinė, 180 psl. \$3.00.
17. Jonas Valaitis, SENOVĖS LIETUVIŲ DIEVAI. Mitologijos posmai, 65 psl. \$1.00.
18. Adomas Japas, BOK PALAIMINTAS. Poezija, 115 psl. \$3.00.
Norėdami išgilti šias ar kitas knygas, prašome atsiųskite į Naujienų raštinę arba užsakyti paštu, pridėdami čekį ar piniginį orderį.

NAUJIENOS,

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

RACINĖ. WIS.

Trėmimų minėjimas

Birželio mėn. 16 d. Racine, Wis., Altos skyrius suruošė trėmimų iš Lietuvos minėjimą, kuris buvo pradėtas maldomis šv. Kazimiero bažnyčioje. Po pietų šv. Kazimiero parapijos svetainėje įvyko pats minėjimas, kurį atidarė Altos sk. pirm. Vikt. Kažemėkaitis, apibūdindamas Lietuvos okupavimą, suklastotus rinkimus, trėmimus ir dabartinę padėtį Lietuvoje, ir visus ragino darbu ir auka prisidėti prie Lietuvos išlaisvinimo. Ką mes čia darome, darome ne sau, o tautai. Mes gal nesulauksime to iškilmingo momento, kada Lietuva atgaus laisvę, bet ji atgaus, nes tauta gyvena per amžius. JAV himną sugiedojo Ida Tamulienė, o maldą paskaitė kun. J. Kupris, MIC.

Inž. Romas Kasparas, PLB CV vicepirmininkas jaunimo reikalams, savo kalbą pradėjo vaizdeliu iš Sibiro tremtinių gyvenimo, kur mažą mergytę prašo savo motinos bent mažo kasnelio duonytės, kurios, deja, motina neturi.

1941 m. birželio trėmimai buvo tik pradžia lietuvių tautos naikinimo. Per 12 metų buvo vykdomos masinės deportacijos. Okupantas labai nori, kad mus ištiktų tautinė mirtis. Šioje srityje yra gerų ir blogų pusių. Tos gerosios pusės — dainų ir šokių šventės, kongresai, jaunimo stovyklos, lituanistinis švietimas ir t. t. Išėjimą turi puoselėti kultūrą, nes kitaip būtų nevertas jos pasitraukimas iš Tėvynės. Lietuvoje draudžiami mokslai kaip religija arba klastojami kaip istorija ar filosofija, gali būti išvijos papildyti.

Visa kalba buvo įdomi ir jos visi dalyviai atidžiai klausėsi. Buvo priimta rezoliucija Lietuvos laisvinimo reikalais, kuri pasiūstą JAV prezidentui, aukštiems pareigūnams ir Kongreso nariams.

Meninę programą atliko moterų siskstetas "Viltis", vad. Reginos Dikienės. Siskstetas padainavo gražią dainą, o Aldona Kavaliūnienė padėklamavo B. Brazdžionio eilėraštį "Profundis".

Po minėjimo buvo trumpas vaišės. Aukų Lietuvos laisvinimo reikalams surinkta 120 dol. Jurgis Milas

Susirinkimų PRANEŠIMAI

— Joniškėlių Labdarybės ir Kultūros Klubas piknikas įvyks ketvirtadienį, liepos 4 dieną. O. Bruzgulienės sode, 83rd and Kean Ave. Pradžia 12 val. Šokiams gros George Joniko orkestras. Klubas nuosirdžiai kviečia savo narius ir svečius atsiųskite ir praleisti linksmą dieną tyrme ore su joniškėčiais. Kamisija su pagalbiniškais maloniai pavalšins skaniais valgiais ir įvairiais gėrimais. Bus daug vertingų dovanų. A. Kaly

SVENTO RAŠTO PAMOKYMAI IR PAAIŠKINIMAI, KIEKVIENĄ DIENĄ BŪTINI KRIKŠČIONIUI

"Kas yra Dievas, panašus į tave... Jis nelaiko amžinai savo rūšybės, nes jis mėgsta gailestingumą". — Mik. 7:18.

Pagonių dievai visi yra kerštingi. Tik vienas Biblijos Dievas sakosi esąs meilės Dievas, kurio malonė lieka per amžius. Apie mūsų Dievą, meilės, teisingumo, išminties ir galybės Dievą, buvo labai klaidingai pasakojama, būk jis mėgstas ir esąs pasirengęs amžinai kankinti visą didžiulą savo sėterimų. Bet kai mes išgirdome tikrąjį Dievo žodžio išaiškinimą, ir mūsų supratimo akys atsidarė, mes pamatėme jo šventą ir garbingą charakterį ir susipažinome su jo maloningais ir labdariniais nutarimais. Suradome Jėzus žodžius: "Dievas taip mylėjo pasaulį, jog davė savo vienagimį Sūnų, kad kiekvienas, kuris jį tiki, neprazūtų, bet turėtų amžiną gyvenimą".

Mažą knygutę, pavadintą JĖZUS PASAULIO IŠGANYTOJAS, gausite nemokamai, jei parašysite tokiu adresu:

F. ZAVIST, 3715 WEST 66th STREET
CHICAGO, ILLINOIS 60629

SV. RAŠTO TYRINETOJAI

PETKUS

TĖVAS IR SŪNUS
MARQUETTE FUNERAL HOME

2533 W. 71st Street

Telef.: GRovehill 6-2345-6

1410 So. 50th Ave., Cicero

Telef.: TOWNhall 3-2108-9

TRYS MODERNISKOS KOPLYČIOS
AIKSTĖ AUTOMOBILIAMS PASTATYTI

MAŽEIK & EVANS

6845 SO. WESTERN AVE.

TRYS MODERNISKOS
AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

MAŠINOMS VIETA

REpublic 7-8600

REpublic 7-8601

EUDEIKIS GAIDAS -- DAIMID

SENIAUSIA IR DIDŽIAUSIA LAIDOJIMO ĮSTAIGA

4605-07 So. HERMITAGE AVENUE
Tel.: Yards 7-1741 - 1742

4330-34 So. CALIFORNIA AVENUE
Telefonas: LAFayette 3-0440

MODERNISKOS AIR-CONDITIONED KOPLYČIOS

NARIAI:
Chicago
Lietuvių
Laidotuvių
Direktorių
Asociacijų

AMBULANCE
PATARNAVI
MAS DIENĄ
IR NAKTĮ.
★
TURIME
KOPLYČIAS
VISOSE MIESTO
DALYSE.

ANTANAS M. PHILLIPS

3307 So. LITUANICA AVENUE. Phone: YArds 7-3401

BUTKUS - VASAITIS

1446 So. 50th Ave., Cicero, Ill. Phone: OLYmpic 2-1093

PETRAS BIELIUNAS

4348 So. CALIFORNIA AVE. Phone: LAFayette 3-3572

GEORGE F. RUDMINAS

3319 So. LITUANICA AVE. Tel.: YArds 7-1138-1139

STEPONAS C. LACK IR SŪNUS

(LACKAWICZ)

2424 WEST 65th STREET REpublic 7-1213
2314 WEST 23rd PLACE Virginia 7-6672
11028 SOUTHWEST HIGHWAY, Palos Hills, Ill. 974-4410

P. J. RIDIKAS

3354 So. HASTED STREET Phone: YArds 7-1911

ATOSTOGAUTA IR MESKERIOTA

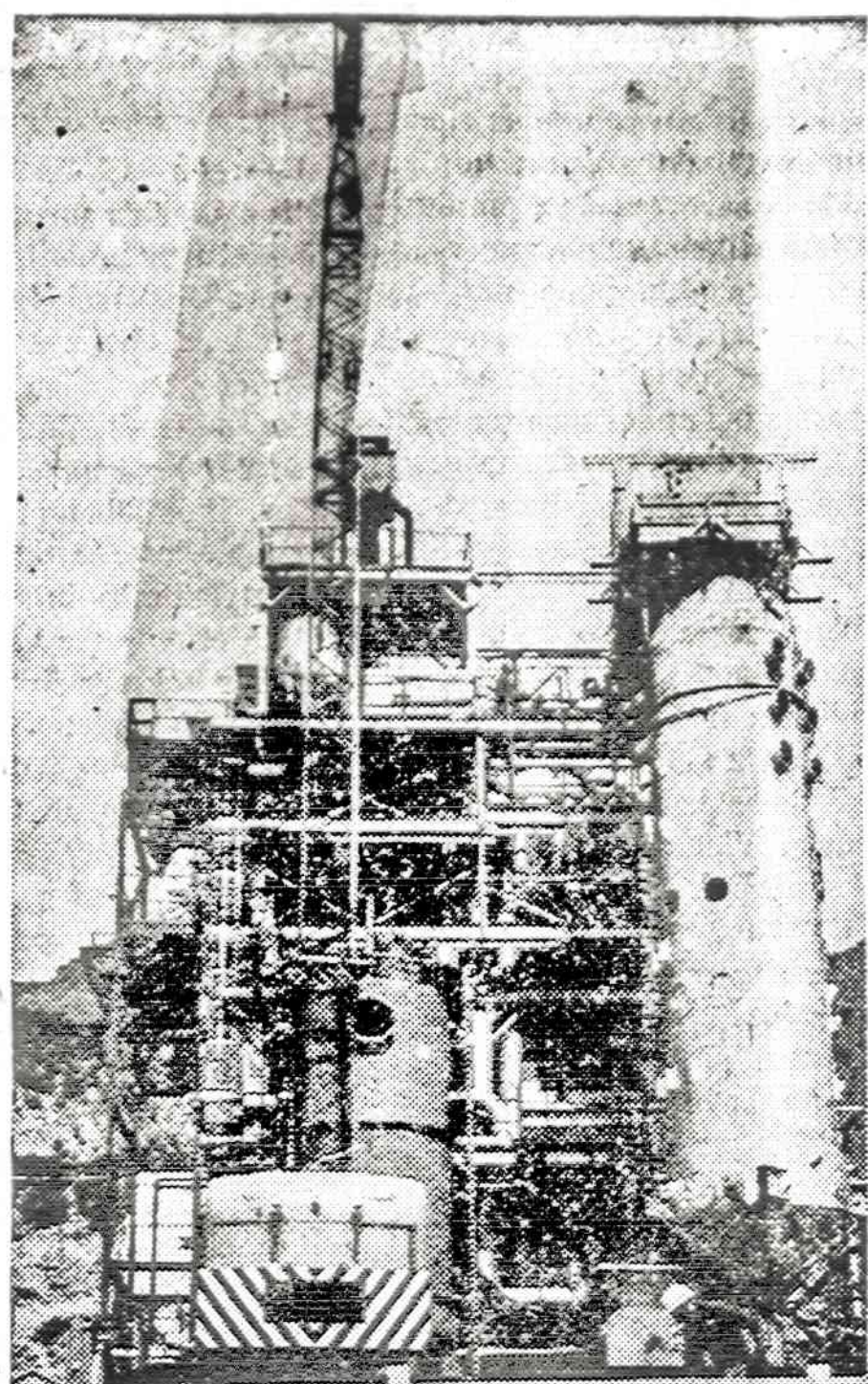
Pranas Peteraitis, Emilis Peteraitis, Alfridas Kleinaitis, Ervinas Naujokas, Richardas Jakštas, Jonas Jakštas, Leonas Grunžas, Jonas Hofmanas, Pranas Srugys, Ramūnas Buntinas, Thomas Beam, Topy Idzelis, Kastytis Juškenas ir šias eilutes rašantysis, su šeimomis, praeitą savaitę buvo išvykę atostogauti į meškeriotojų Minnesotos valstiją. Snowbank ežerą. Tiesa, ežeras labai gražus. Aplink ežerą kalnai apaugę baltais berželiais, pušaitėmis ir eglaistėmis. Ežere pilna salų ir salelių.

Pirmąsias dvi dienas pasitakė labai šaltas oras. Rankos šalo. Antradienį oras buvo gražus ir šiltas. Nežinau, ar ežere mažai žuvų, ar jos nekibo ant kauliuko. Visą dieną išmeškeriojus, laimingas buvo tas, kuriam pasisekė pagauti kokią nors žuvėlę. Pirmą visą kaltinome blogą orą, o dabar pradėjome kaltinti ežerą.

Ketvirtadienį sugalvojome vienai dienai persikelti maždaug 30 mylių toliau į Bass ežerą. Ir čia

lydėjo beveik ta pati nesėkmė. Šis ežeras labai žuvingas. Kitomis dienomis čia meškeriotojai prisigaudydavo daug žuvų. Diena pasitaikė, kaip tyčia, labai tvanki ir rami. Eežele jokios bangėlės nebuvo. Šiame ežere kiekvienas pasigavo po keletą lydekų ar kitokių žuvų. Vietiniai meškeriotojai sakė, kad tokiame ramiaame ore, reikia laikyti tą laimingą, kuris pagauna didesnę žuvį. Matomai ir žuvis gerokai išgudrėję, sugeba atskirti tikrą žuvelę nuo dirbtinės blizgės.

Ir Bass ežeras labai gražus. Salų ir salelių pilna. Aplink ežerą jokios vasarvietės. Ežerą kerta Kanados ir Amerikos siena. Abi valstybės neleidžia vasarvietės statyti. Norima ežerą ir jo aplinką išlaikyti nesuterštą. Įvažiuojant į ežerą tikrinama, ar kas nors nesiveža alaus ar kitokių "kanikių", kuriomis būtų užteršiamas ežeras. Vanduo švarus ir skaidrus. Tokiame puikiam ežere vienas malonumas būtų ir žuvelės gaudyti.

Paraho bendrovė Anvil Points, Colo., sutrina naftos pilną uolieną į dulkes ir kaitinimo metodu iš jos išgauna naftą. Sakoma, kad vien tik Rocky Mountain srityje yra 700 milijonų statinių naftos, tik jos išėmimas iš uolų yra sudėtingas ir ilgas procesas.

JUBILIEJINIŲ METŲ NAUJŲ SKAITYTOJŲ VAJUS

NAUJIENOMS šiemet suėjo 60 metų. Minint tą sukaktį, gerbiant pirmojo Amerikos lietuvių dienraščio steigėjų bei lietuviškos spaudos pirmųjų ir atliekančių būtiną pareigą amžinam lietuviškos spaudos išlikimui skelbiamas Naujųjų platinimo vaju.

NAUJIENOS tvirtai stovi ir kovuoja už Lietuvos ir pavergtų lietuvių laisvę, neidamas ir nesidėdamas į sandėrius su okupantais ar jų igaliotniais.

NAUJIENOS palaiko visas lietuvių demokratines grupes, jų bendras istitucijas ir remia visų lietuvių bendruosius darbus bei tikslus.

NAUJIENOS atstovauja tyliąja lietuvių dauguma šiais pasimetimo, retoriškos ir politinių iliuzijų laikais. Jos yra visoms idomios, naudingos ir reikalingos. Ne veltui, gerose draugijose girti Naujienas yra mada. Lai ta mada tampa jas prenumeruoti.

Todėl Naujienų vadovybė ir Vajaus komisija Jubiliejinių metų progą skelbdama platinimo vaju kreipiasi į visus lietuvių pasekti lietuviškos spaudos pirmųjų pavyzdžiais užsiprenumeruoti Naujienas tikslu sudaryti grandinę tolimiems darbuose ne tik laikraščio, bet ir visos lietuviškos, taip pat pavergtos Lietuvos ir jos žmonių gerovei, siekiant visuotinio lietuviškos reikalo renesanso.

KAINUOJA: Chicagoje ir Kanadoje metams — \$24.00, pusei metų — \$13.00, trimis mėn. — \$7.50, vieneriam mėn. \$3.00. Kitose JAV vietose metams — \$22.00, pusei metų — \$12.00, vieneriam mėn. — 2.50. Užsieniui — \$25.00 metams. Susipažinimui siunčiamą savaitę nemokamai.

Prašoma naudoti žemiau esančią atkarpą.

NAUJIENOS,
1739 So. Halsted St.,
Chicago, Ill. 60608

☐ Siunčiu dol. Naujienų prenumeratui, Jubiliejinio vaju proga paremdamas lietuvišką spaudą.

☐ Vajaus proga prašau siųsti Naujienas vieną savaitę susipažinimui nemokamai ir be jokių išpareigojimų.

PADARDE IR VARDAS

ADRESAS

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

VYTAUTAS ŽUKAUSKAS — MARIA NOREIKIENĖ
2608 West 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2787

Didelis pasirinkimas įvairių prekių.
AUTOMOBILIAI, SALDYTUVAI, MAISTAS, PINIGAI.

MOVING — Apdraustas perkraustymas
Pigus ir sąžiningas patarnavimas. Naujais kraustymo įrankiais. Ilgų metų patyrimas.

AL NAUJOKAITIS

2022 W. 69 ST., CHICAGO, ILL. 60636. Tel. WA 5-9209

SIUNTINIAI Į LIETUVĄ

Cosmos Parcels Express Corp.

MARQUETTE GIFT PARCELS SERVICE

2501 W. 69th St., Chicago, Ill. 60629. • Tel. WA 5-2737
3333 So. Halsted St., Chicago, Ill. 60608. • Tel. 254-3320

Įvairių prekių pasirinkimas: motociklai, šaldytuvai, automobiliai, maistas, doleriniai sertifikatai.

V. VALANTINAS

Ilgamečio BALFO pirmininko,

prelato J. B. KONČIAUS knyga

ATSIMINIMAI IŠ BALFO VEIKLOS

404 dideli puslapiai, daug nuotraukų.

Kieti viršeliai \$4.00, minkšti — \$3.00.

Idomi knyga kiekvienam lietuviui, ypač tremtiniui. Geriausia dovana globėjui, siunčiamas siuntinys į Vokietiją ir kitas tremties vietas. Knygą pasiūsiame adresu, jei prisiųsite čekį arba Money Orderį tokiu adresu:

NAUJIENOS

1739 So. Halsted Street, Chicago, Illinois 60608

Dar vieną dieną meškeriojime reikalingus frankus ir net laiveliui motorą nešini apie 1 mylią mišku eįome į gretimą ežerą. Čia mus užpuolė milijonai uodų. Ir tikrai uodų "žmonelės" tai didelės pikčiurnos. Be jokio pasigailėjimo kandžiojo. Bet ir čia žuvis nekibo ir tiek. Tik Leokadijai Juškenienei švysterejo laimė. Pagavo didelę lydeką ir nemažą sudoką. Taigi, bendrai su meškeriojimu šiemet nesisekė. Nors gal ir nevertėtų prisipažinti, bet imu ir prisipažįstu, kad mane lydėjo baisi nesėkmė. Per visą savaitę pagavau vos vieną, mažą žuvelę. Bet kitiems pagavus ir man teko skanios šviežios žuvelės valgyti. Kitą kartą manau atsigriebti. Ši kartą didžiausią lydeką pagavo jaunas vaikinėlis Scotas Peteraitis.

Penktadienio vakare resorto savininkas parūpino užtektinai malkų. Buvo uždegtas didelis laužas. Atseit buvo atšvestos Joninės. Prie laužo linksmai praleistas laikas. Buvo sudainuota daug, daug lietuviškų dainelių ir taip iki vėlyvos nakties Minnesotos valstijos miškais. aidėjo lietuviškų dainų garsai.

Nežiūrint visokių nesėkmių ši savaitė praėjo vistiek nuotaikingai ir linksmai. Tiesa, dar pamiršau, kad meška paliktą laivelį aplankė ir laivelio minkštą kėdutę nagais sudraskė.

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Stasys Juškenas

Ankstybesniuose pranešimuose apie C. V-bos veiklą, reikalingas šis patikslinimas: vieton A. Rapšys — kasininkas, turi būti: A. Rapšys — iždininkas.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

St. J.

HELP WANTED — MALE

Darbininkų Reikia

MAINTENANCE MAN

Minimum 3 years experience.

To Repair and Maintain equipment heavy on electric.

Applications accepted Monday thru Friday

10:00 A. M. to 2:00 P. M.

DRESSER'S

6630 So. ASHLAND

REIKALINGAS

TROKU MECHANIKO PADEJEJAS

4318 So. WESTERN AVE.

Tel. LA 3-1790

žmonių trafike žuvimo sumažėjimo priežastis yra važiuojimo greičio sumažinimas greikeliuose.

32 naujos pašto įstaigos kaštus 27 milijonus dol.

Pašto egzektuvų konferencijoje McCormick Place aptarta dar 32 pašto įstaigų statyba Chicagoje ir priemiesčiuose.

Pašto įstaigas ateiityje turės Elk Grove Village, Addison, Bensenville, Calumet City, Deerfield, Des Plaines, Dolton, Glen Ellyn, Mount Prospect ir Tinley Park. Tie 32 nauji pašto pastatai kaštusią \$27 milijonus.

— Augustinas Stungys yra Notre Dame universiteto Lietuvių studentų klubo pirmininkas, Vida Sidrytė — vicepirmininkė, Lydija Labanaukaitė — sekretorė, Algis Sidrys — ižd. Klubas suruošė universiteto bibliotekoj lietuvių kultūros ir buities parodėlę. Su klubu artimus santykius palaiko prof. dr. A. Šeplaukis, liuanistikos kursų docentas.

— Grant Parko koncertų programoje liepos 6 ir 7 d. 7 val. vak. dalyvaus dirigentas, žinomas iš TV programų, Mitch Miller su savo Sing-Along profesionalų dainininkų grupe. Bus išpildomi kompoz. Gershwinio kūrinių.

— D. Bruškytė, G. Čepaitytė, D. Eidukienė, N. Pupienė, A. Šaulytė, Z. Visockienė, kun. A. Kezys, R. Černius, F. Strolia, D. Šaulys ir L. Rimkus moko Chicago aukšt. liuanistikos mokyklą.

— Stanley Balzekas pakvies tas dalyvauti informaciniame pasikalbėjime apie Chicago miesto turistines vietas ir institucijas per WCFL radiją birželio 30 d. 4-5 val. ryto ir 10-11 val. vak. Jis informuos apie Balzekų šeimos Lietuvių Kultūros muziejų bei lietuvių apgyventas Chicago pietvakarių apylinkes.

— Juozas J. Jankauskis iš Gage Parko apylinkės baigė humanitarinius mokslus bakalauro laipsniu Illinois universitete, Urbana, Ill.

— Debbie Kishkūnaitė iš Chicago pietvakarių laimėjo 4 premijas 4-H organizacijos gaminių ir rankdarbių parodoje. Šioje organizacijoje dalyvauja ir daugiausia jaunų lietuvių, o juos globoja ir remia tėvai bei tos organizacijos gerbėjai. Bernice Kumpikienė neseniai jiems suruošė vaišes savo namuose.

— P. Keturka išrinktas LVS Ramovė Montreale sk. pirminku, B. Bagdžiūnas — vicepirm., A. Kalvaitis — ižd., P. Gabrys — sekr.

— L. B. Cicero Apylinkės Valdyba rengia š. m. liepos 4 d. išvyką į gamtą gražioje Aniceto Griniaus sodyboje (Lockport 143 St.), Ill. Tel.: 815 — 838-8555.

Cicero apylinkės ir gretimų vietovių lietuvių malonai kviečiami joje dalyvauti. Pradžia 12:00 val.

Sodyboje veiks bufetas su skaniais užkandžiais ir gaivinančiais gėrimais.

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

TRUMPAI

— Viktorija Jogaitė, Ugnė Stasaitė, Remigijus Belzinskas ir Saulius Čyvas, Cleveland, Ohio, baigė Šv. Kazimiero aukšt. liuanistikos mokyklą.

— Stanley Balzekas pakvies tas dalyvauti informaciniame pasikalbėjime apie Chicago miesto turistines vietas ir institucijas per WCFL radiją birželio 30 d. 4-5 val. ryto ir 10-11 val. vak. Jis informuos apie Balzekų šeimos Lietuvių Kultūros muziejų bei lietuvių apgyventas Chicago pietvakarių apylinkes.

— Juozas J. Jankauskis iš Gage Parko apylinkės baigė humanitarinius mokslus bakalauro laipsniu Illinois universitete, Urbana, Ill.

— Debbie Kishkūnaitė iš Chicago pietvakarių laimėjo 4 premijas 4-H organizacijos gaminių ir rankdarbių parodoje. Šioje organizacijoje dalyvauja ir daugiausia jaunų lietuvių, o juos globoja ir remia tėvai bei tos organizacijos gerbėjai. Bernice Kumpikienė neseniai jiems suruošė vaišes savo namuose.

— P. Keturka išrinktas LVS Ramovė Montreale sk. pirminku, B. Bagdžiūnas — vicepirm., A. Kalvaitis — ižd., P. Gabrys — sekr.

— L. B. Cicero Apylinkės Valdyba rengia š. m. liepos 4 d. išvyką į gamtą gražioje Aniceto Griniaus sodyboje (Lockport 143 St.), Ill. Tel.: 815 — 838-8555.

Cicero apylinkės ir gretimų vietovių lietuvių malonai kviečiami joje dalyvauti. Pradžia 12:00 val.

Sodyboje veiks bufetas su skaniais užkandžiais ir gaivinančiais gėrimais.

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

A. Juškevičius, Valdybos Pirmininkas

REAL ESTATE

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

REAL ESTATE FOR SALE

Namai, Žemė — Pardavimui

PASKOLOS PERKANT NAMUS, DAROMOS ILGIEMS TERMINAMS IR ZEMAIS NUOSIMCIAIS MĖNESINIAIS ISSIMOKEJIMAIS DEL VISŲ INFORMACIJŲ, KREIPKITES I

MUTUAL FEDERAL SAVINGS

PETRAS KAZANAUSKAS, Prezidentas

2212 W. Cermak Road Chicago, Ill. Virginia 7-7747

BUTŲ NUOMAVIMAS

NAMŲ PIRKIMAS, IŠKADAVIMAS — VALDYMAS —

NOTARIATAS — VERTIMAI.

VISŲ ROŠIŲ DRAUDIMO AGENTŪRA

J. BACEVICIUS — BELL REALTY

INCOME TAX SERVICE

6455 So. Kedzie Ave. — 778-2233

DIDELIS SKLYPAS, 5 kamb.

galiav, 63 ir Whipple. Retas pirkiny

nebrangiai.

2 PO 6 SU 3 MIEGAMAIS. Svarus,

geras, teisinga kaina, Marquette Par-

ke. Puiki proga lietuviui.

4 PO 5 ANT 40' sklypo Marquette

Parko apv. Naujas šildymas. Reikia

sutvarkyti palikimą.

PENKI BUTAI IR 2 BIZNIO PATAL-

POS. Gražus namas Marquette Parko

centre. Palikimas — reikia skubiai

parduoti.

SIMAITIS REALTY

Tel. 436-7878

2951 W. 63rd St. (prie Sacramento)

— Augustinas Stungys yra

Notre Dame universiteto Lie-

tuvių studentų klubo pirminin-

kas, Vida Sidrytė — vicepirm.

Lydija Labanaukaitė — sekr.

ir Algis Sidrys — ižd. Klubas

suruošė universiteto biblioteko-

lietuvių kultūros ir buities paro-

dėlę. Su klubu artimus santyki-

sius palaiko prof. dr. A. Šeplau-

kius, liuanistikos kursų docen-

tas.

— Grant Parko koncertų pro-

gramoje liepos 6 ir 7 d. 7 val.

vak. dalyvaus dirigentas, žino-

mas iš TV programų, Mitch

Miller su savo Sing-Along profe-

sionalų dainininkų grupe. Bus

išpildomi kompoz. Gershwinio

kūrinių.

— D. Bruškytė, G. Čepaitytė,

D. Eidukienė, N. Pupienė, A.

Šaulytė, Z. Visockienė, kun. A.